

EL APOCALIPSIS O Je Hu'idibí Dios Yajhuin'ijx San Juan

¹ Jayhui'my ity ma jada necy je Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt hu'idibí ca' pín nejhuiy huinjihuüy jecy'ajty. Dios moy Jesucristo jada tiy'ajt jigix yajni'ixiydähuipy je Dios ytumbí ajcxy ti anajty tunaanip jadaanip ya naaxhuiñ, e ca' ooy jecy yhuäcxiba'ñ mína ytuna'ñyii yjada'ñyii. Jesucristo yquejxy jada ayuc tiy'ajt m'iid tüg ángel ma Juan. E je ángel yajhuin'ijxy Juan jada y'ayuc etz ijxpejt.

² E Juan yejcy tiy'ajt janchypí tüg'óciy jadu'n nej anajty ti huin'ixy ti huinm'idoy. E Juan ñidiy'ajt'ajtpy jada Dios y'ayuc etz nañ jadu'n nidíy'ajt'aty je ayuc tiy'ajt hu'idibí Jesucristo yajne-jhuíyí.

³ Janch jotcuyc je' pínjaty capxp jada necy etz pínjaty m'ido'mb'ijc jada Dios y'ayuc hu'idibí Juan nidíy'ajtpy etz ñajtzcapxiyb. E jotcuyc je' pínjaty cuydumb tüg'óciy hu'idibí jaybety ma jada necy, com je xii je tiempo huingooniñ je' mína ytuna'ñyii yjada'ñyii.

Juan nijay#y huixtujc'itpí mib'ijcp'idijc

⁴ Ich Juan nijay#ybich yam je mib'ijcp'idijc huix-tujcpi'cypí hu'idibí yajpatp jím Asia naaxjot. Huen Dios etz je huixtujcpi' espíritu hu'idibí yajpatp ma je' y'ane'mdac may'ajt oy'ajt tunipy m'iid mi-ich ajcxy etz xymóoygixipy jotcuyc'ajtín. Dios je'

huidibi cham ijtp, je huidibi jecy'ajty ijt, etz je huidibi miinaamb.

⁵ Huen Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy miid miich ajcxy etz xymóoygixipy jotcujc'ajtin. Jesucristo je huidibi tiydudägy Dios ytiy'ajt yejci, je jayijpi jäy huidibi ti yjugypicy jadüg'oc co y'o'cy, je' nigohuajc'ajtp tüg'óciy pinjaty jugypigip jadüg'oc co anajty ti y'öccixy. Jesucristo nigohuajc'ajtp etz ane'my tüg'óciy reydiyc huidibi ane'mb ya naaxhuiñ. Je Cristo, huidibi xychojcin xyjihuiyim, ti xyñihuaanim miid ñi'py ma je tzaachypi huidibi mihuaad'ajtim miid ajt nbocy ycixpi.

⁶ Jesucristo ti xycötujcmooyim etz ti xytungmooyim miid Dios Teedy, huidi yi' yteedy'ajtpy. Jadu'n ich ajcxy ndung etz ngötujcin nipaady nej je tung etz cötujcin huidibi reydiyc etz teedytjic ajcxy ymiid. Huen Jesucristo y'idipy cömay huinixi huinitempo etz huen yi' y'ane'min cötujcin y'idipy huinixi huinitempo. Jadu'n jada. Amén.

⁷ Cuendtungix ich n'ayuc, ¡Cristo miinaamb jocjoty e tüg'óciy je mayjäy y'ixa'ñyiii! E y'ixamyb je' ajcxy huidijaty Cristo yaj'ayoo yajtzaachypijc. Tüg'óciy naaxhuiñyjäy yjihuihua'ñ yäxa'ñ ytaja'ñ ymaya'ñ miid je'ycixpi. Jadu'n jada. Amén.

⁸ Jadu'n je mijpi Dios huidibi tüg'óciy mic'ajt miid ymina'ñ:

—Ich je' huidibi yajtzondacp je naaxhuiñybi, je tzajp etz je huidibi jaccogixiyb. Jadu'n ich nej letra A huidibi yajzondacp je alfabeto etz je letra Z huidibi cogixiyb ma je alfabeto. Ich je' huidibi cham'ijtp, etz huidibi jecy'ajtyp ijt etz huidibi miinaamb.

Juan ijxy yi Cristo oybi ymijity

⁹ Hich Juan, miich ajcxy mmigüg, quipxyi mïid miich ajcxy nminaxy nyajnaxyich ayo'n tzaachypi. Quipxyi mïid miich ajcxy ndzinäyich ma Dios y'ane'my. Etz quipxyi mïid miich ajcxy nyajtuñich je mecxtujcin ma ndzinaayin huïdibi Jesucristo ti xymooyim. Jim ïich anajty mach n'ityich ma je naax huïdibi mejy agujc, huïdibi xii Patmos, mïid Dios y'ayuc ytiy'ajt ycixpi, je ayuc tiy'ajt huïdibi Jesucristo xyajnejhuïyim.

¹⁰ Jadu'n tügtecy ti njatyich, hue' anajty tüg domingo xii co ïich Dios n'ojadajtyich, e Dios yjihuiñ ymic'ajt ti anajty xymimadactayich njot nhuinma'ñich. Chi nmïdooyich jüxcipy'amy tüg huïdibi mic capx, jadu'n yi' ycapxin nmïdooyich nej tüg trompeta yxüxy.

¹¹ Chi je huïdibi xymigapxpich anajty yminañ:

—Hich je' huïdibi yajtzondacp etz je huïdibi yajcogixiyb tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñybi etz tza-jpjoty. Jadu'n ïich nej je letra A huïdibi yajtzondacp je alfabeto etz je letra Z huïdibi yajcogixiyb je alfabeto. Cojaay miich ma tüg libro huïdibi mhuin'ijxyp, e quex je necy jim Asia naaxjot ma je huixtujc picypï mïbijcpïdijc ma je huixtujcpï cajp: Efeso, Esmirna, Pérgamo, Teatira, Sardis, Filadelfia etz Laodicea.

¹² Chi n'ijxhuimbityich n'ixa'ñich pin ïich anajty xymigapxpich. Co nnayji'ijxich, huin'it nhuin'ijxyich huixtujc candelero ac tim oori.

¹³ E cujc'amy ma je huixtujcp candelero nhuin'ijxyich tim jadu'n nej je jäy huïdibi tsoon tzajpjoty (je Cristo), yxoxyity mïid tüg huit yjädy

anajty mabaad ytecy, e yhuiniñity ma ycaach miid tüg oorihuñ.

14 Yi' ycohuajc etz ycöhuay janch poob, jadu'n nej lana huidibi janch poob, jadu'n nej nieve ypoobity, e je yhuñ jadu'n nej jinye'n.

15 Je' ytecy tim jadu'n nej latón huidibi janch oy, nej jihuñ jijnjoty ornojoty yam ypidzimy. E je ymiydaacñ janch mic, tim jadu'n nej canaag mijñi y'añich y'agimimy.

16 E ymiid anajty ma a'oygi' huixtujc madza'. E ypidzimy ma y'ahuac tüg espada mejtz'adu'm'amy yjipity. E yhuñyijp jadu'n anajty nej xi janch mic y'añ.

17 Co je' nhuin'ijxyich, chi janch ögy oy ngidägyich ma ytecy ymijc, chi xycñixajyich miid y'a'oygi', chi xyñimaayich:

—Ca' mdzigiy; ñich je' huidibi jayijp'ajtp ya naaxhuiñ etz tzajpjoty etz ñich je' je' je' huidibi cogixihuamb.

18 Jugy'ajtpich; ti n'ögyich, e ti njugypicyich jadüg'oc, e jugy'adipich huinixi huini tiempo. Nmüidich mic'ajt jigix ane'mibich yi o'cñ etz je it ma je öcpi ajcxy y'alma ity. Jadu'n nipaady nej jihuñ nmüididyich je öcpi it ahuaazti.

19 Cojay cham tijaty mhuin'ijxpy mhuinmidooyb, jadu'n nej huidibi tunaanip jadaanip jadachambi xi tiempo, etz huidibi tunaanip jadaanip jacjiini.

20 E jadu'n yhuimbizimy je tiy'ajt janchypi huidibi ca' pin nejhuñ maabi je huixtujcpi madza' tübi mhuin'ixy ma ñich n'a'oygi', etz je huixtujcpi oricandelero. Je huixtujcpi madza', je' je' je' je' ángeles

ajcxy huïdibi cogapxy'ajtp miid Dios ycixpi ma je huixtujcpcypï mibijcpïdijc. E je huixtujcpi candelero huïdibi ti m'ixy, je' yi' je huixtujcpcypï mibijcpïdijc.

2

Je ayuc huïdi yajmoy yi mibijcpïdijc jim Efeso

¹ Nijayi' miich je ángel huïdibi cogapxy'ajtp jim ma je huïdibi ajcxy mibijcp jim Efeso: "Nima' ajcxy co jadu'n ymïnañ je huïdibi huixtujc madza' miid ma y'a'oygi', je huïdibi jim yajpatp agujc'amy ma je huixtujcpi candelero, je' jadu'n mïnamb:

² Hich nejhuïybich tüg'óciy ti miich ajcxy mdumyb, jadu'n nej mictägy mdungixy ma Dios ytung, etz jadu'n nej mmïmecxtujccixy migügtijc. Nejhuïybich co ca' m'ocmïmecxtugaani ajcxy jibicjäydijc, e ti m'ijxmajtzciy je ajcxy huïdibi naydijip co Cristo ti huin'ïjxigixy, per ca' je' ajcxy ytudägyity, e miich ajcxy ti mnejhuïy co ajcxy ooy y'anïdaaccixy.

³ Nejhuïybich co ooy ayo'n mij miich ajcxy mmïnajxcixy myajnajxcixy miid hich ycixp, etz ooy mij mecxtujcin ajcxy myajtungixy, etz ooy janch mic mdungixy miid hich ycixp, e ca' ti mmïdzïjpijixy hich ndung.

⁴ Per nejhuïybich ma miich ajcxy mdundigoy. Ca' miich ajcxy xyajmij'atyich mijcajee, jadu'n nej anajty xyajmij'atyich ajcxy mijcajee co oga'n ajcxy mibijcy.

⁵ Miid jada ycixpi jäymetz miich ajcxy ma oy m'agänajxcixy. Jothuimbijtcix, e tungix nej anajty m'octungixp co oga'ñ ajcxy mmïbijcy. Pen ca' ajcxy

jadu'n mdungixy, chi tzojc nícxibich ma miich ajcxy, chi huingbi nbidägibyich ma miich ajcxy xyjapaady, tim jadu'n nipaady nej jihuïy nbicyich yi mgandelero. Jadu'n ndunipyich pen ca' anajty mjothuimbity ajcxy.

⁶ Per njäygidaacypich jadu'n nej miich ajcxy m'ijxtigoydaaygixy mjäydgoydaaygixy je jibicjäydijc ajcxy yhuinma'nñ. Nej je nicolaítas ajcxy ytungixy, miich ajcxy ca' mjäygidaaccixy e nañ jadu'n ñich ca' njäygidägyich.

⁷ Pinjaty ytádzac miid huen amidoo'ity nej je Espíritu Santo ymina'nñ ma je mibijcpidijc huidibi yajpatp xi ya. Pinjaty madacp ma ymibijcin, ñich yi' nmöhuipy tzinaayin jugy'ajtín ma Dios y'ane'my, jaydeb jotcujc chinahuipy ma Dios y'it, jadu'n nipaady nej jihuïy ajcxy jicxy je quipytim ma Dios y'it huidibi jugy'ajtín yejcp.”

Je ayuc huidi yajmoy yi mibijcpidijc ajcxy jim Esmirna

⁸ Nijayi' je ángel, je cogapxy'ajtpi huidibi yajpatp ma je mibijcpidijc jim Esmirna: “Jadu'n ymina'nñ je huidibi yajtzondac je naaxhuiñybi etz tzajp etz huidibi cogixihuip, je huidibi o'c e yjugy'aty jadüg'oc:

⁹ ñich nejhuñybich tüg'ócíy ti miich ajcxy mdumyib. N'ijxcajpyich nnejhuñybich je m'ayo'n mjotmay ajcxy, jadu'n nej ti myaj'ixhuidijtcixy ti myajpahuidijtcixy. Nejhuñybich co ayooob jäy miich ajcxy, per miid miich ajcxy Dios y'oy'ajtín, e jadu'n nipaady miich ajcxy nej comeeñydijc. Nejhuñybich co nijëjity jäy miich ajcxy xyñigapxyp

xyñi'ojiiyb. Ñaydijyii ajcxy co yjudíoájyity, e ca' yjanchity. Hue' ajcxy m'iid y'ijtcixy je mujcu'.

¹⁰ Ca' ni ti mdziǵiǵy miich ajcxy nej mjadaangixy m'ayoohuaangixy. Yi mujcu' miich ajcxy nijéjity xyajpujxtijccähuamb, m'ocyaj'ijxmadzangixy pen janch miich ajcxy nidüg'óciy myajpatcixy ma Dios. Jadu'ñyi miich ajcxy m'ayohuipy majc xii. Ijtcix tudägy mabaad ajcxy m'öccixy. E ñch miich ajcxy je jugy'ajtin huinixiibi nmöhuipy jadu'n nej premio co ti mmadaaccixy ma mmibijcin.

¹¹ Pinjaty m'iid ytádzac, huen m'ido'mbijccixy nej je Espíritu Santo nimäy je pinjaty mibijcp Dios. Pinjaty m'imadacp cuyduñ Dios y'ayuc ytiy'ajt, ca' je' y'alma ayohuipy ayoodactuuyb, ca' y'öga'ñ m'imejtz'ocpi.”

Je ayuc huidi yajmoy yi mibijcpidijc jim Pérgamo

¹² Nijayi' je ángel huidibi cogapxy'ajtp jim ma je mibijcpidijc ajcxy jim Pérgamo: “Nijayi' je ayuc co jadu'n ymíañ je huidibi y'espada m'iid mejtz'adu'm'amyb yjijpity:

¹³ ñch nejhuiydaaybich jadu'n nej miich ajcxy mdzinaaygix mjugy'ajtcix. Nejhuüybich co miich ajcxy mdzinaaygixy mjugy'ajtcixy ma tüg cajp ma je mujcu' y'ane'my. Per m'ijtyñi je nxijich, e ca' m'ixmach je mmibijcin ma ñch. Ni mga'ixmajch je mmibijcin je huin'it xii co Antipas yaj'o'ci jim ma miich ajcxy, tüg ñch nmigüg, je tudägypi testigo, jim je' y'o'cy ma mujcu' chinäy.

¹⁴ Nm'iidich tigati huidibi ca' n'oy'ixyich ma miich ajcxy huidibi mdumyb ajcxy jim Pérgamo. Nijéjity miich ajcxy ca' m'ixmadza'ñ je Balaam y'ixpijin, je huidibi yaj'ixpijc jecy'ajty co huen

jüxcixy je huídibi anajty tzaadzech quipychech ti yajhuindzigüygixy. E nañ jadu'n yaj'ixpic co huen tundigooygixy müd huingbi töxyjäy.

15 Nañ jadu'n miich ajcxy mmüdüty nije' jäy huídibi ajcxy ca' ixmadzaangixy nicolaítas y'ixpicin, je ixpicin huídibi üch ca' ndim'ixa'ñich.

16 Paady jothuimbijtcixy miich ajcxy, yajtigajtzn ajcxy mjot mhuinma'ñ. Pen ca' jadu'n mdunipy, nïcxiwich jim tzojc ma miich ajcxy. Chi jada' ndziptunipyich müd yi' ajcxy huídibi midundigooyb üch ngötujcin huídibi ngapxpich. ñich n'ayuc jadu'n nipaady nej espada.

17 Pin ytádzac müd, huen müdo'mbücy je ayuc huídibi je Espíritu Santo ñigapxyp ma je huídibi ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt mibijcip. Pin jada tiydudägy mimadap cuyduunni Dios ytiy'ajt, üch yi' nmöhuipy oy'ajtin huídibi Dios yjé'ajtpy. Jada oy'ajt jadu'n nipaady nej maná huídibi yüch ijtp ma Dios chinaydac. Nañ jadu'n üch yi' nmöhuibich tüg pi'cpoobtzaa, e ma je poobtzaa jim yaayity tüg xii jemybi huídibi ca' ni pin ijxcabipy, jeyi janchtiy ijxcabip je xii pin anajty cöbijcp je tzaa.”

Je ayuc huídi yajmoy yi mibijcpidijc jim Tiatira

18 Nijayi' je ángel huídibi cogapxy'ajtp ma je mibijcpidijc jim Tiatira: “Nima' ajcxy, jadu'n je Dios y'ung ymina'ñ, je huídibi yhuin müd jadu'n nej jihuüy jünye'n, e ytecy jadu'n müdüty nej bronze tübi ytoyhuäch ma jün:

19 Jadu'n yi' ymina'ñ: Nejhuüybich tüg'óciy ti ajcxy mdumyb. Nejhuüybich jadu'n nej miich ajcxy mijcajee myajmij'ajtcixy Dios etz mdzojccixy mjihuüygixy ymügügtijc; jadu'n nej mmibijccixy

mmijpidaaccixy Dios y'ayuc ytiy'ajt; jadu'n nej mictägy mdungixy ma Dios ytung; etz jadu'n nej myajtungixy mecxtujc'in ma mdzinaayin; etz nejhuiybich co cham nigi mdungixy ma Dios ytung, ca'ydi jadu'n ajcxy nej myajtzondacy.

²⁰ Ji tüg huidibi miich ajcxy mdumyb huidibi ich ca' n'oy'ixyich. Mdzachmimecxtujccixy yi töxyjäy Jezabel huidibi naydijip co ycapxyp Dios y'ayuc e ca' yjanchity. Je' yajnidigooyb yajtüdigooyb ich ndumbi mid ani. Jadu'n je' ymina'n co jebi huingbi töxyjäy migapxtigooygixy e co jebi caaygixy jicxcixy je huidibi ajcxy yajhuindzigiyb quipychech tzaadzech.

²¹ Ti ich je Jezabel nmöy tiempo co ixypy yjothuimbity, per yi' ca' ixmadza'n yjibichuinma'n.

²² Jadachambi nyajcähua'nich je Jezabel cijx'am mid pa'm, e jadu'n ajcxy nmöhua'nich ayo'n je yeydijc ajcxy huidibi mid chachtundigoy. Jadu'n ndunipyich pen ca' ajcxy yjothuimbijtcixy nej ajcxy chachpadungixy je jibichuinma'n huidibi je Jezabel mid.

²³ E nyaj'öctähuibich tüg'öciy ajcxy pinjaty panixp cixyot huinjot je Jezabel y'ixpijcin jigix nidüg'öciy je mibijcpidijc ajcxy nejhuzydähuipy co ich je' nejhuzydäy tüg'öciy jäy ajcxy yjibichuinma'n. Chi nmöhuibich oybi nidüg nidüg jäy pen ti anajty oybi tuñ, o nmöhuibich nidüg nidüg jibicpi pen ti anajty jibicpi tungixy.

²⁴ Per jacjadyii miich ajcxy jim Tiatira ca' mbanicxcixy mbayöygixy Jezabel y'ixpijcin, e ni ca' mmijpidaaccixy huidibi ajcxy ytijpy mujcu' y'ixpijcin huidibi tzip huinjhuib. Ich miich

ajcxxy nimaayb co ca'p ñch miich ajcxxy huingbi
ixpijcin njacmóoygixipy.

²⁵ Mi'ijtcixy je Dios ytiy'ajt huídibi miich ajcxxy
míid, ixti cooni anajty nhuimbityich.

²⁶ Pin madacp ma ymibijcin etz pin cuydumb
ñch ndiy'ajt mabaad anajty je' y'ögy, ñch
je' nmöhuibich je cötujcin, jaydeb ane'my
naaxhuiñyäjy ajcxxy.

²⁷ ñch je' nmöhuipy je ane'min cötujcin ma
naaxhuiñyäjy huídibi Dios Teedy, ñch nDeedy, ti
xymöyich. E je' ane'mipy míid Dios ymic'ajt. E je'
yajhuindigoydáhuipy naaxhuiñyäjy y'ane'min, tim
jadu'n nej jäy püy pochtu'tz míid pujxtajc.

²⁸ Nañ jadu'n ñch je' nmöhuipy ñch nmic'ajt
huídibi nipaady nej je madza' jayhuixtujc.

²⁹ Pin ytádzac míid, pin midoohuamb, huen
midoy nej je Espíritu Santo ymina'ñ ma yi
mibijcpidijc nidüg'óciy.”

3

Je ayuc huídi yajmoy yi mibijcpidijc jim Sardis

¹ Nijayi' je ángel huídibi cogapx'ajtpi ma yi
mibijcpidijc ajcxxy huídibi yajpatp jim Sardis:
“Jadu'n ymina'ñ je pin míid je huixtujcpi Dios
y'espíritu, huídibi míid je huixtujcpi madza': ñch
nejhuñyb ti mdumyb. Nejhuñybich co cömay ajcxxy
m'ijtcixy co mmíidity yjugy'ajtin huinixiibi e ca'
yjanchity. Jadu'n miich ajcxxy nipaady nej öcpi.

² Cuenditungix miich ajcxxy yi mmibijcin, com
jago jago ajcxxy mgayajtigoydäy yi mmibijcin.
Jayajmicpijccixy yi mmibijcin huídibi ajcxxy

mjacm̄idity. Tī ñich n'ixy co huídibi ajcxy mdumy b ca' yí' yhuádzity ytudägyity ma Dios yhuínduu.

³ Jáymejtzcootcixy je Cristo ytiy'ajt je tīibi m'ixpijccixy, je tīibi mmidoogixy. Panicxcix Cristo ytiy'ajt e jothuimbijtcixy ma yí oybi. Pen ca' mgüendtungixy yí mmibijcin, nicxibich ma miich ajcxy jadu'n nej tüg meetzpi, ni mganejhuíhuíygyixipy anajty nnicxyich.

⁴ Miich jacm̄idni mibijcpi ajcxy jim Sardis huídibi ca'ni ajcxy ymibijcin yajtigooygixy, ca'ni ajcxy ytundigooygixy, tim jadu'n nipaady nej jihuíy ajcxy m̄idity poob huit huídibi ca' yjibiciy. Yi' ajcxy xym̄id'idipich m̄id huádz jot huádz huinma'ñ, tim jadu'n nipaady nej ypoob huit ajcxy m̄idity, com ajcxy ypadyii jadu'n.

⁵ Pin mimadacp cuyduñ etz mijpidägy Dios y'ayuc ytiy'ajt, ym̄id'adipy ajcxy je huätzpi jot huinma'ñ, huídibi jadu'n nipatp nej poob huit ajcxy m̄idity. E ni ca' ajcxy yxī yajjödzip ma je libro ma ycojaayity je tudägypi jäy ajcxy yxī. E ñich yí' ajcxy ngapxquëxiccixy yxī ma nDeedyich yhuínduu, e nañ jadu'n ma nDeedyich y'ángeles yhuínduu ajcxy.

⁶ Pin midoohuamb, pin ytádzac m̄id, huen midoy nej je Espíritu Santo ym̄ina'ñ majaty je huídibi ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt mibijcip.”

Je ayuc huídi yajmoy yí mibijcpi djc jim Filadelfia

⁷ Nijayi' je ángel huídibi capxy'ajtp ma je mibijcpi djc jim Filadelfia: “Jada ayuc tiy'ajt ñigapxyp je tügpaicpi huätzpi, tügpaicpi janchypi, huídibi ane'my Dios yjáy jadu'n nej David ane'my Dios yjáy jecy'ajty. Je huídibi yaj'ahuaatzp e co

yaj'ahuäch ni pín ca' huaad yaj'aducy. Je huídibi yaj'adujcp e co yí' yaj'aducy, ni pín ca' huaad yaj'ahuäch:

⁸ Cuendítungix nej nmína'ñich: Íich nejhuíybich nej mdungixy. Tí nyecyích mic'ajt ma miích ajcxy huídibi nipaady nej tüg tigiydac ahuätzpi ma miích mhuínduu, huídibi ni pín ca' huaad yaj'aducy. Nejhuíybich co hueeni Dios yíhuí'ñ ymic'ajt miích ajcxy mídity. Per tí mguydungixy íich n'ayuc, e ca' nxíjich xycoyützi.

⁹ Cuendítungix nej nmína'ñich. Yí' ajcxy huídibi mijpidacp Satanás y'ayuc, je huídibi anídacp ajcxy co ñaydíjigixy judíojäy, e ca' yjanchity. Íich yí' ajcxy nmímadägibich jigix yí' ajcxy miích xyhuíngojxtináhuípy xyajmí'adípy. E chí nejhuíhuíp ajcxy co íich miích ajcxy tí ndzocy.

¹⁰ Míid co tí myajtungixy mecxtujcin ma mdzínaayín, tí mguydungixy íich n'ayuc n'ane'mín. Paady íich níhua'níp yajtzögíp miích ajcxy ma anajty jäy ajcxy mictägy xyjot'íjxcixy xyhuínma'ñ'íjxcixy ajcxy. Míinípy je xíí je tiempo mína je mujcu' jot'ixípy huínma'ñ'ixípy tüg'ócíy je mayjäy huídibi yajpatp ya naaxhuíñ.

¹¹ Íich tzojc nnícxá'ñich jíiby naaxhuíngíxy. Mí'íjtcixy yí Dios y'ayuc huídibi miích ajcxy míid jigix ní pín xycapíjcp ajcxy mbremio, huídibi tí mganar'ajtcixy ma Dios.

¹² Pín mímadacp cuyduñ Dios y'ayuc ytiy'ajt etz cuyduñ yajxon, íich yí' nbídägibich míj'ane'mbí ma íich nDios y'ít, jadu'n yí' nipaadíp nej tüg pilar huídibi mídínaayb jemxypí ma Dios ytiyc. E yí' ní camína ypidzímípy ma Dios y'ít, e njayíyíbich ma

yí' ñinícx ñch nDios yxíi, e nañ jadu'n njáayibich je ñch nDios ycajp yxíi, je Jerusalén jemybi huídibi tsoon tzajpjoty ma Dios yajpaady. E nañ jadu'n njáayibich nxíi jemybi ma yí' ñinícx.

¹³ Pín ytádzac miíd huen midoy ti je Espíritu Santo ñigapxyp ma tüg'óciy je mibijcpídiyc.”

Je ayuc huídi yajmoy yí mibijcpídiyc jím Laodicea

¹⁴ Nijayi' je ángel huídibi cogapxy'ajtpi ma je mibijcpídiyc jím Laodicea: “Jadu'n ymina'ñ je huídibi janchip tudägyip, je huídibi tudägy yejcp Dios ytiy'ajt e ca' yajtigach y'ayuc, je huídibi yajtzondac tüg'óciy tijaty huídibi Dios ti oyduñ:

¹⁵ Nejhuíyibich nej mdungíxy. Nejhuíyibich co miích ajcxy mibijccíxy huenjaty, ca' myajtigoydaygíxy yí mmibijcín, e ni ca' ooy mij mmibijccíxy. Jadu'n miích ajcxy nipaady nej ñí huídibi ni ca' ytichíty, e ni ca' y'aníty. Jac'oy íxyipy co ooy mij mmibijccíxy, o co ca' íxyipy mdimmibijccíxy.

¹⁶ Miíd co tím yinjaty tím huenjaty ajcxy mmibijccíxy, ca' ooy mmibijcín ymijíty ajcxy, e ni ca' ajcxy mmibijcín ytigoydaaygíxy, miíd jada ycíxpi ñch miích ajcxy njijpcogapxihiipy miíd je ndzip n'éjcinich, tím jadu'n nej jáy ajcxy íxtzujy huídibi y'ahuac yca'tzojcpy.

¹⁷ Miích ajcxy minamb co ooy ajcxy mgomeeñity, ooy ajcxy mij mdzinaayin mjugy'ajtin mmíidity, e ca' ti ajcxy myajmay-jajtcíxy, e ni ca' miích ajcxy nejhuíygíxy co ayo'nduum myajpatcíxy. Jadu'n miích ajcxy nipaady nej ayoobitijc, nej huiintzpi, nej huídibi nihuädz ixhuädz huídijtp.

18 Paady ñch miich ajcxy nimaaygixy co copicy ajcxy mbaadip ma ñch Dios yti'ajt janchypi, huidibi jadu'n nipaadipy nej jihuüy ajcxy mjuuygixy huadz oori ma ñch, huidibi ti y'oybidzimy mñd jñn jigix mgomeeñ'ájtciixip. Nañ jadu'n ñch miich ajcxy nnimaaygix co copicy ajcxy mbáatciixip pocyhuinmeecxin ma ñch, huidibi jadu'n nipaady nej jihuüy huit oyjatypi poopjatypi mjuuygixy ma ñch, jigix mxóxcixipy mninix ca'ydi tzo'ydu'n mbáatciixipy. Nañ jadu'n ñch miich ajcxy nnimaaygix co mbaadip tiy'ajt ma ñch nlibro, huidibi jadu'n nipaady nej jihuüy huindzooy mjuuygixy, jigix mdzoydúngixipy mhuiñ e huiñ'it ajcxy m'íjxcixipy huadz.

19 N'ojypich etz ndzaachytumyb tüg'óciy pinjaty ndzojcpyich njihuüybich, paadyycixpi miich ajcxy mhuiñina'mjijptina' mic ñch ndiy'ajt etz jothuimbijtcix nej mbocytungixy.

20 Cuenditungix nej cham nnimaaygix. Jadu'n nipaady nej jihuüy ndinäyich ma nidüg nidüg jäy yti'c'aguu e ngojxnojcich ajcxy yti'c'agi'. Nbijctzooybich co xyajtigihuibich ajcxy ma yti'cin. Pinjaty xyyöcmidoobich, e yaj'ahuäch yti'c', tigihuibich ma yi', e cayipich mñd yi', e yi' mñd ñch.

21 Pinjaty cuydundaayb Dios y'ayuc yti'ajt, ñch je' nmöhuipy it lugar tzajpjoty quipxyi mñd ñch ma ñch n'ane'mdac. Ti nguydundaayich Dios y'ayuc, e nmñdich it lugar ma ñch nDeedy y'ane'mdac, paady ycixp jëbi nmöhuibich miich ajcxy it lugar ma nyajpaadyich.

22 Pin ytádzac mñd, pin midoohuamb, huen

midoy huídibi je Espíritu Santo ycapxyp majaty mibijcpídjic huídibi canaagpícy yajpatp.”

4

Íbaatcixy capxpaatcixy yi Dios huídibi tzajpjoty tzinaayb

¹ Co jada jadu'n yjajti, chi nhuindíicxyíich tza-pjoty, e nhuin'ijxyíich tüg tíjc aguu ahuädz jíiby tzajpjoty. E nmídooyíich tüg ayuc janch tím jadu'n nej tüg trompeta yxüxy huídibi íich anajty jayíjp tí xy'ocmígapxpi, xyñímáyíich:

—Pet ya ma íich, cham nyajni'ixíhua'ñ tijaty copícy tunaaníp jadaaníp co anajty jadayaabi xí tiempo ñaxy.

² Chi Dios yjíhui'ñ ymíc'ajt xymímadactaayíich njot nhuinma'ñíich, e nhuin'ijxyíich tüg ane'mdac jíiby tzajpjoty. E ma je ane'mdac jíim anajty tüg íñäy.

³ E je huídibi anajty jíim íñaayb ma je ane'mdac, jadu'n anajty yquëxígy nej tüg tzaa janch oybí janch adíicxp. E júhuidity ma je ane'mdac je Dios yhuätz'ajt quëxígy nej tüg í'ñch janch oycolor huídibi janch adíicxp nej tüg tzaa tzuxjatypi.

⁴ Nañ jadu'n júhuidity ma je ane'mdac jíiby anajty íipx madaax silla, e ma je silla íñäy íipx madaax míjjáy, ac poob huit míd. E ymíd anajty ajcxy ma ycohuajc coroní ac tím oori.

⁵ Ma je ane'mdac anajty ypídzímy huídizuc, e ooy anajty enee yjídijtín ñe'my. E ma je ane'mdac huinduú jíiby anajty Dios yjíhui'ñ ymíc'ajt je huixtu-jcpi, huídibi quëxígy nej huixtujc tzinhuaty huídibi ooy míc ytíicxy.

⁶ E je tıgot ma je ane'mdac huinduu jadu'n quëxıgy nej vidrio mejy, janch huädz janch adıcxp.

E cujc'amy jühuıdity ma je ane'mdac mıdaax ıyujc huıdibi mıd mayhuiin jahuinduuy jajıxcıpy.

⁷ Je mıdügpı ıyujc tım jadu'n anajty nej tüg jam-gaa. Je mımetzpjı ıyujc tım jadu'n nej tüg huaj-mang. Je mıdugıgpı tım jadu'n anajty yhuiñyjıjp nej jäy. Je mımadaaxpjı tım jadu'n nej me'ty yqueec-huıdityın.

⁸ Je nımıdaaxpjı ıyujc ymıd anajty ajcxy nidüg nidüg tudujc yqueec, e ymıd anajty ajcxy yhuiin queecnıgıxy etz queecpa'tcı'py. E ca' anajty ajcxy ypocxy xım tzuum, chachmınaangıxy:

Santo, Santo, Santo, je Huındzın Dios huıdibi tüg'óciy nejhuıydaayb, huıdibi tüg'óciy mıc'ajt mıd, je huıdibi anajty jı'ajtp, je huıdibi cham jı'ajtp, etz je huıdibi mıınaamb.

⁹ Je ıyujc ajcxy huın'ıgıxy etz huındzıgıygıxy etz yajmıj'ajtcıxy Dios, etz yajnajxcıxy Dioscojuyipy ma Dios je huıdibi anajty ıñaayb ma je ane'mdac, je huıdibi tzınaayb jugy'ajtp huınıxı huınıtiempo, e ni camına y'ögıpy.

¹⁰ Co je ıyujc ajcxy jadu'n ytuñ, chi je ııpx madaaxpjı mıjjäy ycojxtınaydaaccıxy ma je' yhuinduu huıdibi anajty ıñaayb ma je ane'mdac. E ooy anajty huındzıgıygıxy je huıdibi tzınaayb huınıxı huınıtiempo. Pıdaaccıxy anajty ajcxy ycorona ma je' yhuinduu, cham chachmınaangıxy:

¹¹ Miıch, ıch ajt nHuındzın, ıch ajt nDios, mııch mıhuaad co mııdıty tüg'óciy oy'ajtıın

mij'ajtin etz mic'ajtin, mihuaad co miich nyajcömayip, mihuaad co miich mïd'ity tüg'óciy mic'ajt etz mij'ajt. Jadu'n miich mihuaad, com miich ti myajcojy, ti myaj'abadïy tüg'óciy huïdibi ji'ajtp. Com miich jadu'n ti mdzocy, paady ycixpi tüg'óciy tijaty ji'ajttäy.

5

Je libro etz je Dios y'ung, je Cordero

¹ Chi jada' nhuin'ijxyich ma je huïdibi anajty iñaayb ma je ane'mdac mïd'ity anajty ma y'a'oygi' tüg libro abugucy, yjaayity jotjoty'amy etz nigixy'amy, yco'aducyity mïd huixtujc selli.

² Chi nañ jadu'n nhuin'ijxyich tüg ángel huïdibi mij cötujcin mïd, yajtiy mïd ycapxin janch mic:

—¿Pin jada' janch tudägyip co yaj'ahuädzip jada libro etz migïdzïydähuipy yi yseli?

³ Ni tzajpjoty, ni naaxhuiñ, ni naaxpa'tci'py ycacá'ity pin tudägyip huïdibi mihuaad je libro co yaj'ahuädzip, o oy nigoodi'ajty ja'ixaanip.

⁴ Hich janch yaaxpich mïd tajin mayin anajty, com ca' anajty yajpaady pin je libro mihuaad co yaj'ahuädzip, o oy nigoodi'ajty huïndicxip.

⁵ Chi nidüg je mijjäy xyñimaayich:

—Ca' myäxy. Chi je' je mic'ajt mïdipi ma yi judíojäy, je David y'ap y'oc huïdibi nipatp nej tüg ama'ycaa, yi' ti mimadactäy tüg'óciy jibicpi. Yi' mihuaad yi libro yaj'ahuädzip, etz miguejïydähuipy je huixtujcpi yseli.

⁶ Chi huïndicxpejtyich, e agujc'amy ma je ane'mdacin, etz agujc'amy ma je midaaxpi iyujc,

etz agujc'amy ma je mijjädijc ajcxy, jim anajty ytinäy je Dios y'ung, je Cordero. Ooy anajty ñiguëxïgy chaachï'au nej anajty ayo'n tzaachypi ti yajnaxy. Ymïd anajty huixtujc ymu'n, e huixtujc yhuiin, je' je' je huixtujcpi Dios yjihuï'ñ ymic'ajt huïdibi yquejx huindu'my naaxhuiñ.

⁷ Chi je Cordero, je Dios y'ung, ninicxy je huïdibi anajty iñaayb ma je mij'ane'mdac, e chi oy cïychoy je libro huïdibi je mij'ane'mbi anajty ymïd ma je a'oy'amybi yci'.

⁸ Co je' anajty ti cïychoy je libro, chi je midaaxpi iyujc etz je iipxmïdaaxpi mijjây ycojxtinay'ahuiyday ajcxy ma je Dios y'ung, je Cordero, yhuinduu. Ymïd anajty ajcxy nidüg nidüg y'arpa etz oorï copi ujtzïty mïd poom, je' je' anajty nipaady nej ajcxy chajpcapxy capxy je huïdibi ajcxy mïbijcp Dios.

⁹ Janch y'ïyb anajty ajcxy iy jemybi, ymïnaangïxy:

Miich mïhuaad co mgïyïgy yi libro, e mmïguejydaayi je huixtujcpi yselli. Com miich ti myaj'ögyii, ti mgojuy jäy ajcxy ypocy ma Dios mïd mgï'mni'py. Ti mgojuy ma Dios nidüg'óciy jäy ajcxy ypocy, huen huïdibi razïty, pinjaty capx huen huïdibi ayucïty, pinjaty tzomb huen huïdibi cajpïty huen huïdibi nacióñity.

¹⁰ Miich ti xymóoygïxyïch ane'mïn etz je tung mijpi nej huaad ïch ajcxy n'ojadajtcïxy nmïbijctzoogïxy Dios, jigïx jëbi ïch ajcxy n'ane'mgïxy yi naaxhuiñyjäy etz n'ojadajtcïxy nmïbijctzoogïxy Dios mïd jäy ajcxy ycïxpi.

11 Chi ñich oy nhuin'ixyich e nhuinmidooyich may ángeles ajcxy ycapxin ymíydaacin júhuidity ma je ane'mdac, ma je iyujc ajcxy yajpatcixy, etz ma je mijjäy ajcxy yajpatcixy. E janch canaag millon je ángeles anajty ajcxy.

12 Janch mic je' anajty ajcxy chachmínaangixy: Je Dios y'ung, je Cordero, je huidibi óc míd jäy ajcxy ypocy ycixpi, yi' mihuaad paadip ane'm'ajtín, comeeñ'ajtín, ixpijcin, mic'ajt, cōmayín, oy'ajt mij'ajt, etz huin'íhuin huinyaaxín.

13 E tüg'óciy iyujc animal je huidijaty Dios ti yajcojy ti yaj'abadíy huidibi jiiby tzajpjoty, etz huibi ya naaxhuiñ etz naaxpa'tci'py, huidibi jiiiby mejyjoty, nhuinmidooyich co tüg'óciy ajcxy chachmínaangixy:

Tzoc huin'íhuim tzoc cōmayim, tzoc mooyim oy'ajtín etz mij'ajtín huinixí huinítiempo je Dios y'ung, je Cordero, etz je huidibi íñaayb ma je ane'mdaacin.

14 Je mídaaxpi iyujc anajty chachmínaangixy: —Jadu'n huen tuñyíi jadyíi. Amén.

Chi nañ jadu'n je íipxmídaaxpi je mijjäy ajcxy ycojxtinaygidactay, chi ajcxy ooy huindzígiy patjihuíy je huidibi huinixí huinítiempo tzínaayb.

6

Je huixtujcpi selli

1 Huin'it nhuin'ijxyich je Dios y'ung, je Cordero, quejtzcih tüg selli ma je huixtujcpi chi nmidooyich, co nidüg je mídaaxpi iyujc ycapxy, jadu'n nmidooyich nej enee yjidity, chi ymínañ:

—Min ya, e chi m'ixipy.

² Chi nhuindicxpejtyich, chi nhuin'ijxyich tüg poob cohuay. E je huídibi yaj'iñaayb je poob cohuay ymajtz'ijtpy anajty tüg tip ma yci'. Chi je' yajmoy tüg coroní co yrey'adipy. Chi jada' choñ tziptunaangixy jigix jacmimadägipy ymidzip.

³ Co je Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je mimetzpi selli ma je necy, huin'it nmidooyich je mimetzpi iyujc ma je mídaaxpi ymina'n:

—Min ya, e chi m'ixipy.

⁴ Chi ypidzimy jadüg cohuay tzaptzpi ycolor. E huídibi yaj'iñaayb je cohuay chaptzpi, ycidigiiyi cötujcin co je naaxhuiñyjäy canayyajotcujc'adiib ajcxy, e ñayyaj'öcigixipy miñ xyipy. E yajmooy tüg espada mijpi.

⁵ Co je Dios y'ung, je Cordero, agiitztuudy je midugiigpi selli ma je necy, chi nhuinmidooyich je midugiigpi iyujc ma je mídaaxpi, ymina'n:

—Min ya, e chi m'ixipy.

Chi nhuindicxpejtyich, chi nhuin'ijxyich tüg cohuay tzixypí. E je huídibi anajty yaj'iñaayb je cohuaychixy, ymid tüg pujxtzim ma yci'.

⁶ Huin'it nhuinmidooyich tüg ayuc choñ ma je mídaaxpi je iyujc ajcxy yajpaatcixy, ymina'n:

—Tüg denario meen chohuüy tüg libra trigo; nañ jadu'n tüg denario meen chohuüy tudujc libra cebada, ca' myaj'ayoohuipy aceite etz vino.

⁷ Co je Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je mimadaaxpi selli ma je necy, chi nhuinmidooyich co je mimadaaxpi iyujc ma je madaaxpi ymina'n:

—Min ya, chi m'ixipy.

⁸ Huin'it nhuin'ijxyich tüg cohuay nitzuxy pu'tz, e je huídibi anajty yaj'iñaayb je cohuay, hue' anajty yxií öcpi. Axam anajty ymiñ je huídibi ane'mb je it ma je öcpi ñimucy. Chi ajcxy yajmoy cötujcín je huídibi yaj'iñaayb je cohuay, jigix yaj'ó'ccixipy je tügpicypi ma je madaaxpicypí naaxhuiñjáy ajcxy. Chi yaj'ögip ajcxy mïid tzip, mïid yuuba'm, etz mïid iyujc ahua'nbi huídibi ya naaxhuiñ.

⁹ Co Dios y'ung yaj'ahuaach je mimigooxpi selli ma je necy, chi nhuin'ijxyich pa'tci'py'amy ma y'ane'mdac yhuinduu, je' ajcxy y'alma huídibi ajcxy yaj'öcpat mïid Dios y'ayuc ycixpi, huídibi anajty ajcxy capxhuäcxixp etz nidiy'ajt'ajtcixp Dios y'ayuc.

¹⁰ Je' anajty ajcxy huídibi yaj'ögy patp mïid Dios y'ayuc ycixpi chachmïinaangixy janch mïc:

—Huindzin, janch mijpi janch huätzpi, huídibi cuydundaayb yi m'ayuc huídibi myejc ma ñich ajcxy. ¿Jadu'ñyi jada' mjac-huäcxiba'ñ mïna anajty yi jáy ajcxy mdiydunaangixy mdzaachytunaangixy mïid ypocy ycixpi huídibi xyaj'o'c ñich ajcxy, yi' ajcxy huídibi tzïnaayb naaxhuiñygyíxy?

¹¹ Huin'it ajcxy yajmoy nidüg nidüg poobhuit, e yajnimay ajcxy co huen jacpooxcixy jayinjaty jahuenjaty, ixti cooni anajty yajca'pxy je mibijcpidijc mïcho'n, je' ajcxy huídibi quipxy mïid miich ajcxy tumb ma Dios ytung, je' ajcxy huídibi yaj'ögy paadipy mïid Dios y'ayuc ytiy'ajt ycixpi, tim jadu'n nej miich ajcxy ti mbaatcixy yaj'ögy.

¹² Chi n'ijxyich co je Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je midudujcpi selli ma je necy, huin'it ooy naax yhuiñyxijty, chi je xii yjajty janch tzixy,

jadu'n nej tzixyhuit huɨdibi co'ögytjɨc ypidacpy, e je po' y'ahuimbijty nej ni'pyin.

¹³ Chi madza' ooy yca'y naaxcíxy tim jadu'n nej piidztim tzuxpi ycäy co micpoj mixidiy.

¹⁴ Chi je tzajp yjihuäcni jadu'n nej tüg libro'abidity. Tüg'óciy tungop huɨdibi naaxhuiñgíxy etz huɨdibi mejy'agujc, cijx chondägy ypidictäy ma anajty y'ity.

¹⁵ Huin'it ñayyützaayi je reydijc, je mjtungmüdpidijc, generaltjɨc, comeeñydijc, pinjaty ymic'ajt müd, je tumbidijc etz je midumbidijc ñayyützaayi ajcxy nidüg'óciy majaty tzaajut tzaa'ang.

¹⁶ Tzachnimaaygíxy anajty tungop tzaajot:

—Nägägootcich nägägootcich, ca'ydi ich ajcxy njac'ijxi yhuiñyjip je huɨdibi iñayb ma Dios y'ane'mdac, e nañ ca'ydi nbáatcíxyich je tzaachypí ayo'n huɨdibi yegamyb Dios y'ung, je Cordero.

¹⁷ Com ti je xii je tiempo yhuaad'ajtni mina Dios etz Dios y'ung y'ahua'ndägaangíxy etz tzaachytunaangíxy naaxhuiñjyäy. ¿Pin je' ocmimadägip ajcxy chip y'ejin?

7

Huɨdibi anajty ajcxy tiy'ajtmüd ma je Israel jäy ajcxy

¹ Chi co jadu'n yjajti, chi nhuin'ijxyich madaax ángeles ajcxy ytinaaygíxy ma madaax'itpi naaxhuiñybi ytatzcïy. Adujccíxy anajty je midaax'it poj ca'ydi ypojy ya naaxhuiñ, ni ma mejy, ni ma quipy.

² Chi nhuin'ijxyich jadüg ángel ymiinïy ana-jty xïbidzimy'amy, mïidity ma yci' je Dios juu-gypï yselli. Jadayaabi ángel ooy mic miyaaxy je jamidaaxpi ángeles ajcxy huïdibi anajty ajcxy ti yçidigïyigixy je mic'ajt je cõtujcin nej huaad yajhuindigooygixy tijaty ya naaxhuiñ etz ma nii mejy.

³ Chi je ángel ymina'ñ:

—Ca' ti ayo'n mdungixy naaxhuiñ, ni ma mejy, ni ma quipy chaa, ixti cooni anajty Dios ytiy'ajt y'ijxpejt nbidaacim ma je' ajcxy yhuimbocin, je tiibi ajcxy huin'ixy huïdibi tungixp ma Dios ytung.

⁴ Chi nmidooyich jadu'ñyi je' tiibi anajty ajcxy Dios ytiy'ajt y'ijxpejt ti ymóoyigixy. Migo'px jahuix-chiguïpx midaax mil je' ñaybaati huïdibi anajty ajcxy tiy'ajt mïid ma yhuimboc ma nidüg'óciy Israel jäy ajcxy.

⁵⁻⁸ Majmetz mil anajty ajcxy tiy'ajt y'ijxpejt mïidity je Judá jäy, majmetz mil je Rubén jäy, majmetz mil je Gad jäy, majmetz mil je Aser jäy, majmetz mil je Neftalí jäy, majmetz mil je Manasés jäy, majmetz mil je Simeón jäy, majmetz mil je Leví jäy, majmetz mil je Isacar jäy, majmetz mil je Zabulón jäy, majmetz mil je José jäy, etz majmetz mil je Benjamín jäy.

Je mayjäy ajcxy huïdibi yxoxip mïid poob huit

⁹ Chi jada' nhuin'ijxyich janch mayjäy chooñ ma canaag nación, hue' ajcxy canaagnax raza'adyii, e capxy ajcxy canaagnax ayuc, etz chooñ ajcxy ma canaag cajp. Hue' je mayjäy ytinay'ahuïyday ma je mij'ane'mdac huïnduu, etz ma Dios y'ung, je Cordero yhuïnduu. Janch mayjäy ñïmujcy ma

je Dios y'ung yhuinduu, ni pin je' anajty huaad camichoudäy ajcxy. Ac poob huit anajty ajcxy miid yxoxyity, e ymiid anajty ajcxy tixy'aay ma yci'.

¹⁰ E janch mic anajty ajcxy miyaaxcixy Dios, chachminaangixy:

Ich ajt nDios yi' je' tügpajc huidibi xyajpocy-huaatzim. Ich ajt nDios yi' je' huidibi ane'mdaayb tüg'óciy, e nañ jadu'n yi' y'ung, je Cordero.

¹¹ E nidüg'óciy je ángelestijc anajty ajcxy ytinaaygixy jühuidityi ma je Dios y'ane'mdac. E cham je mijjáy ajcxy etz je midaaxpi iyujc huijoj'ihuüy ajcxy ma je ane'mdac huinduu, huindzigiygixy yajmij'ajtcixy je Dios.

¹² Chachminaangixy:

Jadu'n jada. Amén. Ich ajt nDios, je' mihuaad huinixi huini tiempo tüg'óciy je ihuin, je xondaacin, je oy'ajtin, je ixpijcin, je jäygidaacin, je cömayin, je ane'min, je mij'ajtin. Amén. Jadu'n jada.

¹³ Huin'it nidügti je mij jäy ycapxy, e xy'amidooyich:

—¿Pin jada ajcxy jada' huidibi poob huit miid yxoxyity, e ma yi' jada' ti choongixy?

¹⁴ Chi ich je' n'adzooy:

—Huindzinich, miich mnejhuüy.

Huin'it je' xy'adzooyich:

—Jada je' ajcxy tibi je mij ayo'n minajxcixy yajnajxcixy, e ti ypocyhuaatzcixy miid je Dios y'ung, je Cordero ñi'py, tim jadu'n nej jihuüy yhuit ti yajhuaatzcixy janch poob ma Dios y'ung ñi'py.

15 Paady yi' ajcxy yajpaady ma Dios chinaydac yjugy'ajttac, e ytungixy xim tzuum ma Dios ytijc tzajpjoty. E yi Dios y'ung huidibi inaaayb ma je mij'ane'mdac, yi' yi' mi'ijttaayb cuend'aty ma yi' yhuinduu.

16 Ca'p ajcxy jacjihuiygiixipy yuu tidzibi, ni xii'an ycajacnögiiyb ajcxy, ni anbi ycajacyajtzibiiyb ajcxy.

17 Com je Dios y'ung, je Cordero, huidibi cujc'amy yajpatp ma je Dios y'ane'mdac, je' yi' cuend'ajtp ajcxy, jadu'n nej jihuiy cöbixy cuend'aty, e yajnicxip ma je nii huätzpi ymuxy huidibi yejcp jugy'ajtin. Dios yajquëgiipy yi' ajcxy ytajin ymayin jigix ca' yjacjiiygiixipy yjacyáaxcixipy miid tajin mayin.

8

Je mihuixtujcpi selli etz je poomjogi'ñ ac oori

1 Co Dios y'ung, je Cordero, yaj'ahuaach je mihuixtujcpi selli, huin'it y'ijty oy jahuengi cup hora amoni jiiy tzajpjoty.

2 Chi nhuin'ijxyich Dios y'ángeles huixtujc ajcxy ytinaaygiixy anajty ma Dios yhuinduu, e yajmoy ajcxy huixtujc trompeta.

3 Huin'it jadüg ángel miiñ, chi je' ytinaay'ihuuy ma mesi huinduu ma je Dios ojadajttac. Je ángel ymiid anajty tüg poomjogi'ñ ac oori. Chi ymooyi poom may'amy huidibi jojcp. E je poomjoc tigiyyb ma Dios yhuinduu quipxi miid juydacin nuucxtacin huidibi je jäy ajcxy ytumyib huidibi Dios ti huin'ixy ajcxy.

⁴ Ma je ángel yci'am jim je poomjoc chooñ ñicxy ma Dios yhuinduu quipxyi miiid je oración huídibi ajcxy ytumyb je tiibi ypocyhuaatzcixy.

⁵ Huin'it je ángel majch je poomjogi'ñ, chi yaj'ujch miiid jiiinbajc huídibi anajty jim ma je Dios ojadajttaacin, chi najtzjibibiiy naaxcíxy, huin'it ooy yajmidooy jidijtín micpi etz huídzc e je naax ooy yücxy.

Je maytrompeti

⁶ Je huixtujcpi ángeles ajcxy huídibi anajty miiid je huixtujcpi trompeti, ñayni'ixiiyi ajcxy co ya-jxüxaangixy.

⁷ Je midügpi ángel yajxuuxy je ytrompeti, e huin'it ooy eneediitz yca'y mihuídidií jiiin etz ni'py. Chi oy ycäy naaxcíxy. E jahueengi cujc-huäcxy oy nögy je naax, je quipy etz je aay ujtz tzuxjatypi etz nöctay miiy.

⁸ Je mimetzpi ángel yajxuxy ytrompeti, chi ooy ycäy mejyjoty jadu'n nej tüg mijcop janch tooyb anajty miiid jiiin, e jahuengi cujc-huäcxy je mejy oy y'ahuimbity ni'py.

⁹ E jahuengi cujc-huäcxy oy y'ögy huídijaty anajty tzinaayb ma je mejy. E je maybarco huídijaty anajty ma je mejy, nañ jadu'n jahuengi cujc-huäcxy oy ytimyhuindigoydäy.

¹⁰ Chi je midugiigpi ángel yajxuxy je' ytrompeti, e huin'it oy tüg madza' mijpi ycäy. Je madza' jadu'n nipaady nej tüg mijjiiin huídibi nayyajcodicxiim. Je madza' oy ycäy ma jahuen cacujc-huäcxy mijnií, etz ma nií muxy.

¹¹ Je madza' hue' je' anajty xii'adyii ta'm'ujtz. E je nií jahuen cacujc-huäcxy oy yjajtni ta'm, jadu'n

yta'mity nej ta'm'ujtz, e ooy jäy may y'o'cy miid je niñ ycixpi co anajty ti y'ahuimbity ta'm.

¹² Je mimadaaxpi ángel yajxuxy je' ytrompeti, e huin'it jahuen cacujc-huäcxy je xii oy yhuindigooy, e nañ jadu'n je po' etz je madza' jahueng cacujc-huäcxy oy yhuindigooy. E miid jadu'n ycixpi je po' etz je madza' yhui'mgixy jahuen cacujc-huäcxy agootz, e jahuen cacujc-huäcxy ytixcin ocyejcní ajcxy xim tzuum.

¹³ Chi nhuin'ijxyich tüg me'ty anajty yqueec-huidity cuptzajp, e nmidooyich co ymina'ñ janch mic:

—¡Ay! ¡Naaxhuiñjyäy ajcxy ayoobidijc! co anajty trompeti yajxuxy je jatugigpi ángeles ajcxy, huin'it ayo'n ypada'ñ je naaxhuiñjyäy ajcxy, ayo'n ypadamy ajcxy, ayo'n ypadamy ajcxy.

9

¹ Chi je migooxpi ángel yajxuxy je' ytrompeti, chi nhuin'ijxyich tüg madza' anajty ti ycäy naaxcixy. E chi je madza' yajmoy je ahuaasti huidibi miid yaj'ahuädzip je ayoodac ma Dios cuend'aty miidity je ca'oybidijc.

² Chi je ángel yaj'ahuaach je jut ma je ayoodac, e ma je jut jüby ypidzimy jadu'n nej jijnjoc huidibi pidzim ma tüg horni.

³ E ma je joc ypidzimy ooy maymu' naaxhuiñgyixy chachqueec-huidijtcixy ooy, e je mu' ajcxy ymooyi mic'ajt, jadu'n nej ca'ty miidity ytijp.

⁴ Chi je' ajcxy yajcötujcmoy co ca' ni ti aay ni ti ujtz yajhuindigóoygixipy huidibi yajpatp naaxhuiñ, ni ujtz ni quipy. Jëyi janchtíy ycötujcin mooyi co huen

yajtzaachihuiipy je jäy ajcxy huídibi ca' mïidity Dios ytiy'ajt y'ijxpejt ma yhuimboc.

⁵ Ca' ajcxy yajcötujcmoy co yjäyyaj'ó'ccixipy, jëyi co janchtiy ayo'n ajcxy yegipy migoox po'. E je ayo'n huídibi anajty ajcxy yejcpy jadu'n je' nej co ca'ty jäy yajtzaachiy mïid ytijp.

⁶ Je huin'it xi je huin'it tiempo jäy ajcxy ooy anajty o'cin ja'ixtaaygixy e ni ca' pátcixipy. Ooy anajty janijot'ájtciy o'cin, e cöguëgïb ajcxy je o'cin.

⁷ Je maymu' jadu'n je' anajty yquëxigy nej maygohuay huídibi ni'ixi'ijtcixp co yajnicxáanigixy ma tzip ytuna'ñyii. Ymïid anajty je maymu' ma ycohuajc jadu'n anajty quëxigy nej oori coroni. E je maymu' yhuiñyijp jadu'n yquëxigy nej jäy yhuiñyijp.

⁸ Je maymu' ymïid anajty ycöhuay jadu'n nej töxyjäy ycöhuay, e ytütz jadu'n nej jamgaa ytütz.

⁹ E je maymu' ymïid anajty ajcxy jadu'n nej pujx huídibi mïid ñinïcx cohuangixy. E co ajcxy queec-huidity, ooy ajcxy yqueec yaj'amüy jadu'n chachne'mïy nej je carro huídibi cohuay ajcxy yjugujcpy co ñicxcixy ma tzip ytuñyii.

¹⁰ Je maymu' ymïid anajty ajcxy ypïxy tim jadu'n nej ca'ty ypïxy, e ma ajcxy ypïxy ymïid anajty ytijp. E ma ajcxy ypïxy mïidity anajty je mic'ajt co jäy ajcxy yajtzaachihuiipy migoox po'.

¹¹ E je maymu' je' ajcxy yrey'ajtpy je ángel huídibi nigohuajc'ajtp je ayoodac, hue' xi'adyii hebreo'amy Abadón, e griego'amy yxhijity Apolión, hue' je yxi yhuimbïdzimy: je huídibi yajhuindigooyb.

¹² Najx je' je ayo'n jayijpi, e ytigoy'ity je jametzpi

ayo'n co je jayijpi ti y'ocjadyii.

¹³ Je midudujcpi ángel yajxuuxy je ytrompeti, chi nmidooyich tüg ayuc chooñ ma je midaaxpi huaj mu'n ity ma je altar ac óoribi, huidibi anajty ijtp ma Dios yhuinduu.

¹⁴ Je ayuc ymína'ñ:

—Níma' je midudujcpi ángel huidibi anajty trompeti mïid: “Najtzmadzi' yi midaaxpi ángeles huidibi ajcxy coxoch ijtp ma Eufrates mijñiba'.”

¹⁵ Huin'it oy yajcoguejttuutcixy je midaaxpi ángeles, jigix yjäyyaj'o'ccixipy jahuen cacujc-huäcxy huidibi yajpatp ya naaxhuiñ. Je midaaxpi ángeles ni'ixi' je' anajty y'ijtcixy, je huin'it hori, je huin'it xii, je huin'it po', je huin'it jímijt co anajty yaj'ögaangixy jahuen cacujc-huäcxy je naaxhuiñybi jäy ajcxy.

¹⁶ E nmidooyich co ajcxy michoy je soldadtijc huidibi anajty ajcxy cohuaygix. E hue' mejtz migo'px millón anajty ajcxy ñaybattáayigixy je soldados ajcxy.

¹⁷ Jadu'n nhuin'ijxyich je cohuay ajcxy, e mïid je ñijäy ajcxy huidibi anajty yaj'iñaayb. E je ñijäy ymïid anajty ajcxy pujx ma ycaach, je' mïid ñinicx cohuaangixy. E je pujx hue' anajty ycolor tzaptz, azul etz pu'tz. Je cohuay ajcxy jadu'n anajty ycohuajc nej jamgaa ycohuajc, e ma ajcxy y'ahuac ypidzimy nej jïin, nej jïinjoc, etz nej azufre.

¹⁸ E mïid jada jahueng cacujc-huäcxy naaxhuiñyjäy chach'o'cy ajcxy mïid je jïin, je jïinjoc etz je azufre ycixpi huidibi anajty pidzimb ma je cohuay ajcxy y'ahuac.

19 Je cohuay ajcxy ymïd anajty mic'ajt ma y'ahuac etz ma pïxy. Com je' ajcxy ypïxy jadu'n je' anajty nej xoox mïd ycohuajc, e je cohuay ajcxy chach'ahua'ndaaccixy mïd ypïxy.

20 E je jacjadyii jäy ajcxy huidibi ca' y'o'cy mïd jadayaabi ayo'n, ca' ajcxy yjothuimbijty ma Dios, ca' ajcxy ixmajch je jibicpi huidibi ytungixp. E ni ca' ajcxy ixmajch nej ajcxy je ca'oybi huindzigïygixy. Nañ jadu'n ca' ajcxy ixmajch nej ajcxy huindzigïygixy huidijaty ajcxy oyduñyip mïd plata, mïd bronce, etz tzaadzech etz quipychech. Je huidijaty ajcxy y'oydumyb etz ñidzejtztuutcixy, ni yca'ijxcixy, ni ycamidoogixy, ni ycayoogixy.

21 E ni ca' je jäy ajcxy yjothuimbijtcixy ma Dios, ca' ajcxy ixmajch jadu'n nej ajcxy chachjäyayaj'o'ccixy, jadu'n nej ajcxy tzachcaxpojccixy ymïgügtijc, jadu'n nej ajcxy huingbi töxyjäy tzachmigapxtigooygixy, etz jadu'n nej ajcxy chachmeetzcixy.

10

Je ángel mïd je mutz libro

1 Nhuin'ijxyich co chooñ tzajpjoty tüg ángel micpi ñiducyity mïd joc, e mïdity i'ñch ma ycohuajc. Je yhuiñyjijp yquëxïgy nej xï. Je' ytecy jadu'n yquëxïgy nej mijjïnye'n.

2 E ma yci' mïdity tüg libro yëphuäcxy, e pidacy y'a'oydecy mejyhuingïxy, e y'anajtytecy pidacy naaxhuiñgïxy.

3 Chi je ángel oy janch mic yaaxquecy jadu'n nej tüg jamgaa yäxy. E co anajty jadu'n ti yaaxquëgy,

chi oy yajmidooy huixtujc jidijtin huídibi ycapx yci'm'ayuc.

⁴ Co je huixtujcpi jidijtin oy ycapxtaaygíxy, chi ñich anajty njaaya'ñich huídibi ti capxy. Chi nmidooyich tüg ayuc chooñ tzajpjoty xyñimäyich:

—Mi'it jada ayuc yüch huídibi yi huixtujcpi jidijtin ti capxy, ca' mjaay.

⁵ Chi je ángel huídibi nhuin'ijxich co mejyhuingíxy etz naaxhuiñgíxy ytinäy, yujcxajy yci' a'oy'amybi tzajpcíxy.

⁶ Chi je ángel capxcödujcy co je Dios huídibi jugy'ajtp huinixi huinítiempo, je huídibi yajcojy je tzajp, je naaxhuiñybi, je mejy etz tüg'óciy huídibi jiiiby yajpattaayb; e je Dios jadu'n ymina'ñ:

—Ca' jada yjac-huäcxibani mina nguexa'ñich tzaachypi ayo'n ya naaxhuiñ.

⁷ Co yhuaad'ajtnip je xii je tiempo ma anajty je mihuixtujcpi ángel yxuux yajxutzondägy, chi cuyduunip je Dios y'ayuc ytiy'ajt huídibi ca'pin anajty huinjihuíy, je ayuc huídibi je Dios ytumbidijc je profetas ajcxy ñajtzcapxiy jecy'ajty.

⁸ Je ayuc huídibi nmidoohuich, je huídibi anajty ti chooñ tzajpjoty, ycapxy je' jadüg'oc, e xyñimaayich:

—Nícx miich etz ciyig yi libro huídibi yëphuäcxy yi ángel ymiid ma yci'. Je' je' je ángel huídibi anajty tinaayb mejyhuingíxy etz naaxhuiñgíxy.

⁹ Chi n'óyich ma je ángel nbijctzooyich co huen xymöyich je pi'clibro, chi je' xyñimaayich:

—Matz e cojicxnax, e xyajta'mmiyip mjot e ma miich m'ahuac mjihuíhuipy päg jadu'n nej ceripäg.

¹⁰ Huin'it ñich je pi'clibro ngiyigy huídibi je ángel anajty ymíid ma yci', e chi ñich je' ngójicxnajxy. Ma ñich n'ahuac njihuñyich janch pág jadu'n nej ceripäg. Co oy ngojicxnajxtäyich, chi oy y'ahuimbijtni janch ta'm ma ñich njot.

¹¹ Chi mic'amy nyajñimaayich:

—Ñicx miich capxhuäcx jadüg'oc je ayuc huídibi Dios ti xymöy, je huídibi ti mgapxhuäcxy ma je mayñaax maygajp, ma je mayñaciones, huídibi canaag ayuc capxcixp, etz ma je reydiç ajcxy.

11

Je metzpi testigo

¹ Chi jada' nyajmooyich tüg paxy, jahuengi jadu'n anajty yquëxigy jadu'n nej baari huídibi quipx yajhuamb. Chi ajcxy xyñimaayich:

—Pidíg e quipxta' yi Dios ytijc, nañ jadu'n quipx je mesi ma Dios yajhuindzigíy, etz nañ jadu'n michou naag jäy ajcxy jii by Dios huindzigíygyxy.

² Je Dios ytiba' ahuing miich je' pidäg, ca' mguipxipy. Com yi' yi' ti ycidigíyii yi jäy ajcxy huídibi ca' yjudíojäyity. Yi jäy ajcxy huídibi ca' yjudíojäyity ymimadägamyb ajcxy je Jerusaléngajp ma Dios mĩdity tzinaydac etz ane'mamb ajcxy jii by huixchiguipx metz po'.

³ ñich metz testigo nguexipyich ma je cajp ma Dios mĩdity tzinaydac, e yi' ajcxy capxhuäcxamb ñich n'ayuc tüg mil jametzmigo'px jatugi'px xii. Yxoxyity ajcxy mĩd huit ñicuyjaam ixcuyjaam.

⁴ Je metzpi testigo jadu'n nipaady nej je metzpi olivo cop etz je metzpi candelero huídibi

tinaaygixp ma je Dios yhuinduu, je huídibi ñaaxhuiñybi ane'mb.

⁵ Pen ji pin nej jaty midundigoya'ñ je metzpi testigo, je' ajcxy yajpidzimip je' ajcxy jin ma y'ahuac, yjixtähuiipy yjindähuiipy je' ymidzip. E jadu'n je' y'ögipy pinjaty anajty je metzpi testigo midundigooyb.

⁶ Je metzpi testigo ymid yi' ajcxy cötujc co ahuäctúccixity je tzajp, ca'ydi ytüy jadu'ñyi tiempo anajty ihuäcxcixy capxhuäcxcixy Dios y'ayuc ytiy'ajt. E nañ jadu'n ymid ajcxy cötujcin co ni yaj'ahuimbjtcixipy ni'py. Yi' ajcxy yajtuniib yaj'jadib canaagnax ayo'n ya naaxhuiñ, naag'oc anajty ytimdzójccixy.

⁷ E co anajty je metzpi testigo ajcxy yajmaaygixy ytung, chi je iyujc huídibi anajty pidzimb ma je ayoodac, je abismo, je' je' tziptuunip mid je metzpi testigos etz yaj'öctähuiip je metzpi testigo.

⁸ Chi je metzpi testigo ñinícx ajcxy yhui'mipy mijnügujc mijtügujc jim ma je mij ciudad ma je Huindzin Jesucristo yajcruudzpejti, je cajp huídibi tundigooy mid Dios tim jadu'n nej Sodoma etz Egipto ytundigooy jecy'ajty.

⁹ Nijëjty jäy ajcxy huídibi xi ya conaaxip cogajpip, oy ypinjäyity, oy ti ayuc capxcixy, y'ixipy ajcxy tugig xijagup je metzpi testigo ñaaxnícx mijtügujc, e ni ca'a'ixihuiipy ajcxy co yajnaaxtigihuiyb.

¹⁰ Huidijaty ajcxy tzinaayb ya naaxhuiñ ooy yx-ondáaccixipy etz yjotcugíygixipy mid je' ycixpi co je metzpi Dios ytestigos ajcxy anajty ti y'o'ccixy. Chi je mayjäy ajcxy miñ xyipy ñaymóoyigixipy ti-

jaty, e ñayyajniguéjixigixipy tijaty. Com je metzpi yéydijc huídibi nidíy'ajt'ajtp anajty Dios ytiy'ajt, ti anajty ooy ayo'n yejccixy ma naaxhuiñyáy ajcxy.

¹¹ Codugíigxií jacup naxy, chi Dios cijx yajjugypijctáy je metzpi öcpi, e chi ajcxy jadüg'oc ypidígy, e pinjaty je' iix, ooy je' ajcxy chachchigíy.

¹² Je metzpi testigo huídibi nidíy'ajt Dios, midoy ajcxy tüg ayuc janch mic jilby tzajpjoty anajty ñimáayigixy:

—Pejtcix yeeby cix.

Chi ajcxy ypa'ttigíy tzajpjoty ma tüg joc, e iixi ajcxy ymidziptjc.

¹³ E janch huin'ítíy ooy naax yücxý mîd tüg mic ujx. E tüg picypí je majc picypí jáy jim Jerusalén oy ymijähuiygixy. E mîd je ujx ycixpi y'o'cy ooy mayjáy, ñaybaati je öcpi huixtujc mil yéydijc. E jacjadyi jáy ooy chigíygyxy yjihuiygixy, e ojadajtcixy mibijctzoogixy ooy je Dios tzajpjoty.

¹⁴ Ti ñaxy je mimetzpi ayo'n, chi tzojc ymiiñ je midugíigpi.

Je mihuixtujcpi trompeti

¹⁵ Chi je mihuixtujcpi ángel yajxuxy je' ytrompeti, e huin'it oy yajmidooy may'ayuc tzajpjoty mic ymíñañ:

Je ane'mín huídibi ya naaxhuiñ, yí' je' cham mîd ajt nHuindzín Dios etz yí' yCristo, e yí' je' ane'míp huinixí huinítiempo.

¹⁶ Je iipxmídaaxpi mijjáy huídibi anajty ajcxy iñayb ma y'ane'mdac ma Dios yhuinduu, cijx je' ajcxy yhuijoj'ihuiydaaygixy, e chi ajcxy ooy Dios íibatý capxpaty, ymínaangixy:

- 17 Huindz'in Dios, Dioscojuyip nyajnájxcixpich ma miich, huídibí jac míc'ajt miiid ca'ydi jac pin. Miich tüg'óciy mdundaayb mjaajtaayb mne-jhuüйдаayb. Miich je' huídibí ijtnaayb, e ti m'ijtnäy, e m'ida'ñyi, com miich ti m'ijxcugüy je mgötujc'in, e ti mbidägy m'ane'm'in.
- 18 Mayñaax maygajp mayñaaxhuiñyäjy ooy yjotmäty ajcxy, miiid co ti xii hori paady co miich mdzaachytuna'ñ je jäy ajcxy miiid ypocy ycixpi. Ti je xii je hora paady co miich mdiyduna'n je jäy ajcxy tübi y'o'ccixy. Ti je xii je hori paady co miich mmöhua'ñ je mdumbidijc ypremio, je mdumbidijc huídijaty najtzcapxiy ajcxy miich m'ayuc, huídijaty tudägy'ajt'in ti patcixp ma miich, je huídijaty miich mxii xychigüyüp, huen ymij'ana'city huen ymutz'ana'city. Ti je xii je hora paady co miich myajtigoya'ñ je pinjaty yajhuindigooygixyp naaxhuiñyäjy ajcxy.
- 19 Je huin'it tiempo oy Dios je ytijc y'ahuäch jii by tzajpjoty, e chi nhuin'ijxyich je caax ma Dios ycötujc'in y'ity. Nañ jadu'n oy nhuin'ijxyich huídzcuc, etz nmidooyich co ooy ñe'my, etz nmidooyich enee yjidijt'in, etz njihuüyich tüg ujx, etz ooy yca'y eneediitz mijatypi.

12

Tüg töxyjäy etz je ama'y tza'ñ

¹ Je huin'it hora oy yquëxigy tzajpcixy tüg ijxpejt mijpi. Tüg töxyjäy ñidigooyity miiid xii, jadu'n nej jihuüy miiid tüg huit ñimochity, e jadu'n yquëxigy nej

jihu'y anajty po' yajhuäcpety, e ymïd ma ycohuajc tüg corona ac oori huïdibi majmetz madza' mïd.

² Jadayaabi töxyjäy hue' anajty ungmijäy'ajtp, e janch yaax tïnaayb je' anajty mïd je tzaachypi, mïd co y'ung anajty yajma'xung'ada'ñ.

³ Huin'it oy yquëxïgy jadüg tïy'ajt ijxpejt tza-jpcïxy. Tüg ama'y tza'ñ janch mij, tzaptz ycolor, e mïdity huixtujc ycohuajc, majc ymu'n, e tüg corona majaty ycohuajc.

⁴ Je mij tza'ñ mïd je' ypïxy jugujcmujcy jahueng cacujc-huäcxy je madza' jim tzajpcïxy. Chi je' najtzyemïyday je maymadza' naaxhuiñgyïxy. Je mij tza'ñ oy yhuäcxïpy ma je töxyjäy yhuinduu huïdibi anajty ungbadamb tzojc, chi tzüdzan'ñ je pi'c'ungma'xung janch tim jëyi anajty yma'xung'aty.

⁵ Chi je töxyjäy yajma'xung'ajty tüg pi'cyëdyjc, huïdibi ane'mïp mïd Dios ymïc'ajt, ymïd yi' tüg pujxtajc huïdibi ijxpejt ajt co mij ane'mïn mïdity ya naaxhuiñ. E yajpïjcy je y'ung, chi yajnicxi ma Dios etz ma je' y'ane'mdac.

⁶ Chi je töxyjäy yqueecy ñicxy mïjtigïdium, ma anajty Dios ti ñi'ixïyii y'it ylugar co jim y'idïpy, e jim ymöhuiyb ycaayïn y'uucin tüg mil jamejtmïgo'px jatugi'px xi.

⁷ Je huin'it tiempo tüg tzip yjajti tzajpjoty mïd je' ycïxpi. Chi Miguel huïdi mij cötujcïn mïd, mïd jadyii y'ángeles ajcxy, ooy chiptuñ mïd je ama'y tza'ñ etz yi' y'ángeles ajcxy.

⁸ E ca'p je ama'y tza'ñ ajcxy ymadacy ma je tzip, e ca'p je' ajcxy mïd'ajty tigïydac tzajpjoty.

⁹ E jadu'n Dios yajqueecy je mujcu', je ama'y

tza'ñ mijjāybi, jiiiby tzajpjoty. Je' je' je ama'y tza'ñ hu'idibi xii'ajtp diablo etz Satanás, je hu'idibi huin'imb tūg'óciy naaxhuiñyāy. Je mujcu', je ama'y tza'ñ, miid je' y'ángeles ajcxy oy yajcōtijnajxtāy ya naaxhuiñ.

¹⁰ Je huin'it hora nhuinmiidooyich tūg ayuc janch mic tzajpjoty chooñ, yminañ:

—Ti je xii je tiempo nigoody mina Dios ti nihua'ñ ti yajnidzōgy jāy ajcxy ma je mujcu'; mina Dios ti yajniguēxīgy yi' ymic'ajt; mina Dios ti yajniguēxīgy yi' y'ane'min; etz mina Cristo ytigiiy ane'mbi miid ymic'ajt. Com ti Dios cōtijnaxy je mujcu' hu'idibi tzachxīp ich ajt nmigūgtijc, je mibijcpidijc. Je mujcu' anajty tzachxīp ajcxy xim tzuum ma Dios.

¹¹ Ich ajcxy nhermanotijc ti yi' mimadaaccixy je mujcu' miid je Dios y'ung ñi'py, etz miid je' y'ayuc ytiy'ajt tiibi mibijccixy, je hu'idibi ajcxy nidiy'ajtcixp ma yi mayjāy. Ca' ajcxy tzigīy anajty co yjugy'ajt ytigóoygixip. Nigi ni'ixi y'ijtcixy anajty miid ymibijcin oy ytimy'ó'ccixipy.

¹² Jotcujc'ajtcix etz jotcugiiygix hu'idibi jiiiby tzinaaygixp tzajpjoty. Ayo'n ypadamyb ajcxy hu'idibi tzinaayb naaxhuiñygixy etz mejyjoty. Com je mujcu' ti je' ycidāgy ma miich ajcxy miid chip y'ejin. Com je mujcu' ñejhuuyb co tim jayinjaty jahuenjaty xii tiempo jacmīdity.

¹³ Co je mujcu' ijxy co ti yajcōtijnaxy ya naaxhuiñygixy, chi ooy pahuidijttacy je tōxyjāy hu'idibi anajty ti yajpi'c'aty pi'cyēydijc.

¹⁴ Chi je tōxyjāy metz me'tyqueec mijpi yajmoy, jigix cōguēgipy je ama'y tza'ñ, ñicxip agueegiccip mijtigīduum ma je ama'y tza'ñ ca' ñijādīby. Jim

mijtiġiduum yajmoy ycaayin y'uucin tugig jimijt ja cup.

¹⁵ Chi je ama'y tza'ñ ooy nñ yajpidzimy ma y'ahuac, jigix y'ahuimbidiŋy mij nñ huidi je töxyjäy pagujip mij niŋjoty.

¹⁶ E yi naax ooy je töxyjäy pubejty, chi je naax y'ahuäcxy, e uctiŋztay je nñ huidibi anajty je ama'y tza'ñ ti yajpidzimy ma y'ahuac.

¹⁷ Miid jada ycixpi je ama'y tza'ñ ooy y'ahua'ndacy miid je töxyjäy, chi ñicxy tziptumbi miid je töxyjäy y'ap y'oc huidibi jacjimip, je' ajcxy huidibi cuydumb Dios y'ane'min ycötujcin, je' ajcxy huidibi cuydumb je ayuc huidibi Jesucristo anajty capxhuäcxyp.

13

Je metzpi ca'oy'iyujc

¹ E jim ndinay'ihuŋyich ma püjot mejypäbi. Chi nhuin'ijxyich co tüg iyujc janch oy chigiiyñi ypidzimy mejyjoty ymiid anajty huixtujc ycohuajc, e majc ymu'n. E ma ymu'n miidity majc corona. E ma ycohuajc miidity anajty cojaay yxii huidibi yajjotma'tp Dios.

² Jadayaabi ca'oy'iyujc huidibi nhuin'ijxich, jadu'n anajty yquëxigy nej tüg cuuxyubijy. E ytecy jadu'n anajty yquëxigy nej osi ytecy, e y'ahuac jadu'n anajty yquëxigy nej jamгаа y'ahuac. Chi je ama'y tza'ñ oy cötujc möy, mic'ajt möy, mij'ane'min möy, je ca'oy'iyujc.

³ E n'ijxyich tüg ycohuajc ma je ca'oy'iyujc co mij chaachijity, nej jihuŋy je' yaj'ögib. Chi je chaach'au oy choogy, e tüg'óciy naaxhuiñjyäy ooy

janch jihu'iygixy huinmaaygixy m'iid jada yci'xp'i co ti choocy. Chi je mayj'äy ajcxy pan'icxy je ca'oy'iyujc.

⁴ Je mayj'äy ajcxy ooy huindzig'iygixy je ama'y tza'ñ, je mujcu', com je' co anajty ti möy cötujc'in ane'm'in je ca'oy'iyujc. Chi ajcxy nañ jadu'n ooy huindzig'iygixy je ca'oy'iyujc, chachm'inaangixy:

—¿P'in jada' ocjadu'n'ip nej jadayaabi ca'oy'iyujc, e p'in jada' octziptuun'ip m'iid yi'? Ca' p'in.

⁵ Chi je ca'oy'iyujc yajmooy'i mic'ajt, jayd'ëbi amij agix capx'ip etz nigapx'ip Dios oy j'ibic, nej huaad Dios yajjotm'äty. E nañ jadu'n mic'ajt moy, jayd'ëbi m'iid'ad'ipy ane'm'in cötujc'in huixchi'guipx metz po'.

⁶ E jadu'n je' tuuñ. Nigapxy ni'oj'iy ooy Dios. Nigapxi Dios yx'ii oy ca'oy, etz nigapxi ni'oj'iyi Dios yt'ijc. Nañ jadu'n nigapxy ni'oj'iy hu'idibi ajcxy j'ib'by tz'inaayb tzajpjoty.

⁷ Chi mic'ajt ymooy'i, j'igix chiptuun'ip m'iid je hu'idijaty m'ib'ijcp Dios, hu'idijaty m'iid ity Dios, ixti m'ibaad m'imadaaccixy. Nañ jadu'n mooy'i cötujc'in mic'ajt, j'igix ane'm'ip naaxhuiñ'yj'äy huen hu'idibi razaity huen hu'idibi cajpity, hu'idibi capxcixp huen hu'idibi ayucity.

⁸ Tüg'óc'iy mayñ'aaaxhuiñ'yj'äy ajcxy hu'idijaty janch ni ycamiiñ yx'ii jaybety ma je jugy'ajt libro hu'idibi je Dios y'ung, je Cordero, ym'iid. Dios yhuinma'ñyp'idacy jay'ijp ca'ni naaxhuiñ'ybi anajty chondägy co y'ung y'öga'ñ m'iid j'äy ajcxy yci'xp'i, jayd'ëbi cijxjaay'i ajcxy yx'ii ma yi jugy'ajt libro.

⁹ P'injaty tädz'ac m'iid, p'injaty m'ido'mb'igamb jada ayuc, huen m'ido'mb'ijccixy.

¹⁰ Pen Dios ti yhuinma'ñyp'idägy co p'injaty ym'igüg yajnicx mach, nañ jadu'n je' ajcxy nicx'ip

mach c'i'm. Pinjaty ymīgüg yaj'öcp nañ jadu'n y'ögip jadu'n nej ymīgüg anajty yaj'ögy. Paady ycixp yi' ajcxy huidijaty mibijcp Dios, huen yaj-tungixy mīd ymīgügtijc mecxtujcin etz mibijcin.

11 Huin'it nhuin'ijxyich jadüg ca'oy'iyujc chooñ naaxjoty, e ymīd anajty metz ymu'n, tīm jadu'n nej pi'ccöbixymang ymu'n. E je' jadu'n anajty ycapxy nej je ama'y tzañ ycapxy.

12 Je mīmetzpi ca'oy'iyujc ymīd ane'min huidibi je jayijpi ca'oy'iyujc ti ymöyii. Je mīmetzpi ca'oy'iyujc jadu'n ane'my co je poj naaxhuiñ etz je naaxhuiñyjäy huen ojadajtcixy huindzigiygixy je jayijp'atypi ca'oy'iyujc huidibi anajty je chaachi'au ti chögy.

13 Nañ jadu'n ooy anajty tijaty mijhuinmañ tuñ, ixti jīn yajcödigiyb tzajpcixy, yajcäy naaxcixy ma jäy ajcxy yhuinduu.

14 E mīd je mijhuinmañ huidibi je mīmetzpi ca'oy'iyujc ytuñ ma je jayijpi ca'oy'iyujc yhuinduu, chi je' huin'īñ huidijaty ajcxy tzinaayb naaxhuiñ. Nañ jadu'n je' pidacy y'ane'min co yajnigojtúutcixipy je ca'oy'iyujc huidibi anajty tzachijip mīd espada, e ca' y'ögy, jadu'n anajty jactzinäy.

15 Je mīmetzpi ca'oy'iyujc yajmic'ajtmoy co yajjogy'adip je tzaadzech tībi anajty yajnigojtuutcixy, jigix je' ycapxipy etz nañ jadu'n jigix je' ane'min pidägipy co yaj'öctähuipy pinjaty ca' y'ojadadyi.

16 Chi je mīmetzpi ca'oy'iyujc ane'my yi' pi'ctijc, mij'anäctijc, mijjäydijc, comeñydijc, ayoobitijc, tumbidijc, midumbidijc etz jac pinjaty co huen ajcxy tiy'ajt iixpejt jadu'n pidaaccixy ma ajcxy

y'a'oygi', o pen ca', ma yhuimboc.

¹⁷ Jadu'n ytuñ jigix ni ca'p anajty pin huaad ti juy toogy, pen ca' je' ajcxy ymüd je ca'oy'iyujc tiy'ajt y'ijxpejt, o yxii, o je' yxii ñinúmero.

¹⁸ Jadayaabi ayuc chojcpy ixpijcin, pinjaty huinjihuuyb jëbi mihuinma'ñybaady ti número je ca'oy'iyujc müd. Je' je' je número huídibi tüg jäy müdity. Je jäy ñinúmero hue' je' tudujc migo'px jatugïpx tudujc.

14

Je nimigo'px jahuixchiguïpx milbi yëydijc ajcxy y'iy

¹ Chi jada' nhuin'ixyich cumäyjoty je Dios y'ung, je Cordero, anajty ytinäy ma je cögop huídi yxii Sión. Ymüd anajty migo'px jahuixchiguïpx madaax mil jäy huídibi anajty ajcxy müd cojay ma yhuimboc je Dios y'ung yxii, etz yi' yTeedy yxii, je Dios Teedy.

² Nhuinmidooyich tüg ayuc chooñ tzajpjoty, jadu'n nmidooyich nej mijñii y'a'ich, nej enee yjidity. Hue' je' anajty nmidooyich nej mayjäy y'arpa yajcoogixy.

³ Ooy anajty ajcxy igixy tüg iy jemybi ma je mij'ane'mdac yhuinduu, ma je mïdaaxpi iyujc jugy'ajtmüdpï yhuinduu, nañ jadu'n ma je mijjäy ajcxy yhuinduu. Jac ni pin je' anajty ca' huaad ixpicy je iy, jëyi ajcxy je huixchiguïpx mïdaax milbi jëbi ixpijccixy je iy, je huídibi ajcxy Dios ti yhuin'ixyii etz ti yajnïdzögy ya naaxhuiñ.

⁴ Jada je' ajcxy huídibi ca' ajcxy migapxtigooygixy töxyjäydijc, huädz tudägy ajcxy

yjot yhuinma'ñ m̄id̄ity, ca' ajcxy pijccixy. E ypanicxyp ajcxy je Dios y'ung, je Cordero, oy tim ma'ámy ñicxy. Yi' ajcxy je jayijp'atypi jāy ya naaxhuiñ hūidibi Dios ti yjuybidzimy ma anajty ijtcixy codooḡiy m̄id̄ ypocy ycixpi. Jadu'n ajcxy nipaady ma Dios Teedy etz ma je' y'ung, je Cordero, nej je tim jayijpi je almas ajcxy hūidibi ti yajpidzimy ya naaxhuiñ.

⁵ Ni ti an̄i ti ycayajpaady ma je' ajcxy. Com ca' ajcxy tibocy m̄id̄ity, ca' ti x̄ihūin ajcxy m̄id̄ity ma Dios y'ane'mdac.

Je niduḡigpi ángeles ajcxy y'ayuc ytiy'ajt

⁶ Chi nhuin'ijxyich jadüg ángel yqueec-hūidity cuptzajp, e ym̄id̄ anajty Dios ytiy'ajt jemybi oybi hūidibi ijtp huinix̄i. Hue' je' yajcapxhuäcxip ma hūidibi anajty ajcxy tzinaaygixp naaxhuiñ, huindu'my nación, huen hūidibi jāyity, hūidibi capxp huen hūidibi ayucity, hūidibi tzinaayb ma huen hūidibi cajpity.

⁷ E je ángel ymina'ñ anajty janch mic:

—Tziḡiygix Dios, huin'iḡix huinyaaxcix cōmaygix Dios. Ti paady je x̄i je hori mina Dios tiyduna'ñ yajtigoya'ñ yi' ajcxy hūidibi jibic tumb. Ojadajtcix je hūidibi yaj'oȳiy je tzajp etz je naax, je mejy etz majaty n̄i ymuxy.

⁸ Co je m̄idügpi ángel ycapxtaay, chi je m̄imetzpi ángel yminañ:

—Ti ymic'ajt ytigoydäy je Babilonia je m̄ijpi cajp. Yi Babilonia jāy ti yajhuinma'ñydgoydäy je naaxhuiñyāy m̄id̄ yjibic-huinma'ñ, paady yi Babilonia jāy ayo'n m̄id̄ity cham, com je Dios ti ym̄ijotmättäyii ajcxy. Jadu'n Babilonia nipaady

nej tög töxyjäy huídibi huin'ñmb yëydíctíjc mïd aní etz jocnî.

9-10 Co je mîmetzpi ángel ycapxtay, chi je midugîgpi ángel ymînañ janch mic:

—Pen pinjaty huindzigîyb yajmîj'ajtíp je ca'oy'iyujc etz je ñîgojtuutín etz nañ jadu'n cöbijccíxy je ca'oy'iyujc ytiy'ajt y'íjxpejt ma yhuimboc o ma yci', hue' Dios tzaachytunîb yí jadu'mbî jäy ajcxy mictägy, ypaadíp ajcxy Dios chip y'ejcín. Tîm jadu'n nipaady nej jihuîy Dios yaj'ügyî ajcxy je vino nî huídibi yí' tí nî'ixîy. Dios tí nî'ixîy je it ma ajcxy ayo'n pada'ñ, tîm jadu'n nipaady nej je tasi ma Dios yvinonî ijtp. Chi je' ajcxy ayo'n paadipy ma ytoy je mîjîñ mïd azufre ma je Dios y'ángeles yhuinduu etz je Dios y'ung, je Cordero, yhuinduu.

11 Je jîñjoc huídibi anajty pídzîmb ma anajty je mayjäy ayo'n paatcíxy, pídzîmíp je' huinîxî huinîtiempo. E nî pöcxîñ ycaca'ty xîm tzuum mïd je pinjaty anajty huindzigîyb pa'tjihuîyb je ca'oy'iyujc etz mïd y'ahuinax, o pen ycöbijcipy anajty je ca'oy'iyujc yxî ycojayîty ma yhuimboc o ma yci'.

12 Com Dios chaachytunamyb je jäy ajcxy huídibi ijtp mïd je ca'oy'iyujc, paady ycîxp copícy co yí jäy ajcxy huídibi ijtp mïd Dios huen cuydungíxy yajxon Dios y'ane'mîñ ycötujcín etz huen mîbijccíxy mîjpîdaaccíxy tudägy Jesús, etz nañ jadu'n yajtungíxy mecxtujcín ma ajcxy chinaayîñ.

13 Nmîdoohuich tög ayuc tzajpjoty chooñ xyñîmäyîch anajty:

—Cojay jada ayuc: “Jadachambi etz jacnicxpi xii tiempo, jotcuyc ajcxy huídijaty öccixp co mibijccixy je Huindzin Jesús.” Je Espíritu Santo ymina'n co jadu'n tunamb jadamb, pocxnip ajcxy nej ytungixy, e co ajcxy yjadipy tzajpjoty, chi ajcxy nejhuíhuip je' ajcxy tzajpjoty tzinaaybi jadu'n nej je mibijcpi ajcxy anajty oybi ti tungixy.

Co Jesús anajty miñ tiyduñ tzaachytuñ jibicjäydjc

¹⁴ Chi jada' nhuin'ijxyich tüg joc janch poob. E ma je joc nicx iñäy tüg yquëxígy nej je jäy huídibi tsoon tzajpjoty (je Cristo). Je' ymüd anajty ma ycohuajc tüg corona ac oori, e ma yci' müdíty tüg hoz janch jijpi.

¹⁵ E ypidzimy ma je Dios chinaydac jadüg ángel, je' tzachmíyáxy anajty janch mic je huídibi anajty iñaaayb jocnigíxy, ymina'n:

—Pidäg yi mhoz, e yajpidig yi cosecha, com ti paady je xii je hori etz je cosecha ti chamni jiiy naaxhuiñ.

¹⁶ Huin'it je' pidacy je' yhoz ya naaxhuiñ, je huídibi anajty iñaaayb jocnigíxy, chi ya naaxhuiñ yajpidigy je ycosecha.

¹⁷ Nañ tim jadu'n huin'it jadüg ángel ypidzimy ma je Dios chinaydac jiiy tzajpjoty. Nañ jadu'n je' anajty müdíty yhoz janch jijp.

¹⁸ Chi jadüg ángel ypidzimy ma je Dios ojadajttac huídibi anajty cötujc müd ma je jin. Chi yaaxi janch mic je huídibi anajty je' yhoz janch jijpi müd, chi nimay:

—Pidäg yi mhoz janch jippi ma yi muuxycha'm cosecha huídibi yajpatp jiiby naaxhuiñ, com ti ooy chamni.

¹⁹ Chi je ángel yajnaxy je' yhoz naaxhuiñ, chi yajpidigy je camuuxycha'm cosecha, chi tüg'ítiy yajnidacy ma huaad yajhuinmxcy. Hue' je' yhuimbizimy co je' je' je' mij ayo'n je miztaachypi huídibi Dios yquexamyb muid jáy ajcxy ypocy ycipi.

²⁰ Je camuuxycha'm hue' je' oy yajhuinmxcy Jerusalén cajppa'. Ma anajty ti y'ocnidacpi ypidizimy ooy ni'py janch com, ycoody mabaad je cohuay ajcxy muidity yfreno, e ymijhuin'ajtin hue' anajty muidity tugig migo'px kilómetro.

15

Yi ángeles ajcxy muid je huixtujcnaixpi ayo'n

¹ Huin'it nhuin'ijxyich jadüg tiy'ajt ijxpejt janch mijpi tzajpjoty, e janch oy huinmaayni. Huixtujc ángeles anajty muidity ci'am je huixtujcpi tzaachypi ayo'n huídi cogixiyñip, e muid jadu'n ycixañ ytigoyañ Dios chip y'ejin.

² E nhuin'ijxyich jadu'n nej tüg mejy ac vidrio, e je vidrio mihuididi jin. E jim anajty je jáy ajcxy huídijaty madac co ca' huindzigiy anajty je ca'oy'iyujc etz je' y'ahuinax, je huídijaty ca' ajcxy cöbiji je ca'oy'iyujc yxi ñinúmero. E jim anajty ajcxy ytinaaygixy nigixy ma je mejy ac vidrio huídibi janch adicxp ajajp anajty, ymuid ajcxy je arpas huídibi ajcxy Dios mooyi.

³ Ooy anajty igixy je Moisés y'iy, je Dios ytumbi etz nañ jadu'n anajty igixy je Dios y'ung, je Cordero, y'iy huídibi minamb:

Mij ooy, etz janch mijhuinma'ñ huídibi miich ti mduñ. Huindzin, miich Dios huídibi jac mic'ajt m'idip ca'ydi jac pin. Janch tudägy miich mni'aa mdu'aa. Miich rey'ajtp huindu'myñaaxhuiñ huinixii huinitiempo.

4 ¿Pin miich xyca'octzigihuamb, Huindzin? ¿Pin miich xyca'occömayaanip mxii? Tug'óciy naaxhuiñyäjy xyajmij'adipy xyhuindzigihuipy, com miich naydügpajc je huätzpi Dios, com miich nyaj'ijxp mgötujcin co ytudägity.

5 Co jadu'n yjajti, chi n'ijxyich co y'ahuaach je Dios y'it jii by ma Dios ytijc huídibi yajpatp tzajpjoty, ma y'ity je tzaa ma yjaybetyity Dios ycötujcin.

6 E ma je Dios yajhuindzigiy yajpa'tjihuiy, jii by ypidziimy huixtujc ángeles. Ym'id anajty ajcxy yci'am huixtujc ayo'n tzaachypi. Hue' anajty ajcxy yxoxity m'id huit janch oybi janch huätzpi, e janch adixcp ajajp anajty. Ym'id anajty ajcxy oorihuin mabaad ycaachyjip.

7 Nidüg je m'idaaxpi iyujc jugy'ajtm'idpi moy je huixtujcpi y'ángeles huixtujc tasi ac tim oori, janch ujtz je tasi m'id je Dios chip y'ejin.

8 E je it ma Dios yajhuindzigiy yajpa'tjihuiy yajpa'tjihuiy ujtztay je' m'id je jinjoc huídibi jadu'n ñipatpy nej je Dios y'oy'ajtin etz Dios ymic'ajtin. E ni pin anajty huaad ca' jii by ytigiy ma je Dios ytijc jii by tzajpjoty, ixti cooni je' yciyxtähuiy je huixtujcpi ayo'n, je tzaachypi huídibi je huixtujcpi ángeles ajcxy ym'id.

16

Je tasi huídibi ujtz m̄id ayo'n tzaachyp̄i

¹ Chi nm̄idooȳich t̄ug ayuc chooñ ma Dios yt̄ijc j̄iiby tzajpjoty, n̄imay anajty janch m̄ic je Dios y'ángeles nihuixtujcp̄i:

—N̄icx ajcxy yajyojctut̄cix j̄iiby naaxhuiñ ȳi huixtujcp̄i tasi huídibi ujtz̄ity m̄id Dios chip y'ejc̄in.

² Chi ñ̄icxy je m̄idügpi y'ángel, chi je' ytasi yajtemduty j̄iiby naaxhuiñ ujtz m̄id may'ayo'n. E t̄üg'óciy je mayj̄äy huídibi anajty ajcxy m̄id ma yhuimboc je ca'oy'iyujc yt̄iy'ajt, p̄injaty anajty je ñ̄igojtuut̄in huindz̄iḡiyip pa't̄jihuīiyip, chi je' ajcxy ypaat̄i ñ̄ib̄idz̄im t̄ug n̄ib̄üd̄z janch j̄ib̄icpi, e huídibi janch pijcp̄.

³ Je m̄imetzpi y'ángel yajyojctuty je' ytasi huídibi anajty ujtz m̄id ayo'n mejyhuinḡixy. Chi je mejy y'ahuimbijty n̄i'py, jadu'n nej j̄ihūiy öcpi ñ̄i'py. E huídijaty iyujc j̄iiby tz̄inaayb mejyjoty, cijx je' y'öct̄äy.

⁴ Je m̄iduḡigpi y'ángel yajyojctuty je' ytasi huídibi anajty ujtz m̄id may'ayo'n maajaty je m̄ijn̄i, etz maajaty n̄i ymuxy, nañ jadu'n ac ñ̄i'py je' y'ahuimbijttay.

⁵ Chi nm̄idooȳich co je ángel ym̄ina'ñ huídibi ane'mb je n̄i:

—Huindz̄in Dios, tud̄ägy mduñ co t̄i m̄idyduñ je naaxhuiñȳäy ajcxy m̄id ypocy yc̄ixpi, e jadu'n t̄i m̄guexy m̄ij ayo'n ya naaxhuiñ, Huindz̄in Dios, janchyp̄i huätzpi m̄iich, huídibi ijt̄naayb etz t̄i m'ijtn̄äy.

6 Com je naaxhuiñjāy ajcxy tundigooy co ajcxy teemi yojci je mibijcpidijc ñi'py, je huídibi mhuin'ijx, je huídibi ajcxy miich m'ayuc najtzcapxiyb anajty. Paady ycixp miich je ñi huídibi yi naaxhuiñjāy y'uuccixyp, ti myaj'ahuimbity ni'py, com jadu'n ajcxy mihuaadity je tzaachypi m̄id ajcxy ypocy ycixpi.

7 Nmidooyich co pinjaty ma je it ma yajhuindziği Dios, ymina'ñ:

—Janch jadu'n, Huindzin Dios, huídibi tūg'óciy mic'ajt m̄id, m̄id mdiy'ajt etz m̄id mdudāgy'ajtin, ti mdiyduñ je naaxhuiñjāy ajcxy m̄id ypocy ycixpi.

8 Je mimadaaxpi Dios y'ángel yajyojctuty ma je xii je' ytasi huídi anajty ujtz m̄id Dios chip y'ejcín. Chi je xii yajmoy ymic'ajt co jāy nōgiib m̄id je' yjñn.

9 E tūg'óciy jāy ajcxy yx̄idzaydaayi janch mic. E ni ca' ajcxy yhuinma'ñ yajtigajch, ni ca'ojadajtcixy ni ca' cōmaygixy Dios. Nīgi ajcxy ooy jibic Dios nigapxy ni'ojiiy, je Dios huídibi ane'mdaayb tūg'óciy ayo'n m̄id ymic'ajt.

10 Je mimigooxpi y'ángel yajtemduty je ytasi, huídi anajty ujtz m̄id Dios chip y'ejcín, ma je ca'oy'iyujc y'ane'my etz ma tūg'óciy it lugar ma je ca'oy'iyujc y'ane'min, e huin'it oy ycoodziygidactāy. Yi jāy ajcxy ooy ytoodz oc'adzützmúccixni m̄id je ayo'n tibi anajty ytuñyii yjadyii.

11 Per ni jadu'n ajcxy ca'ixmajch je jibicpi huídibi anajty ajcxy ytumyb. Nīgi ajcxy ooy oyñinej ycapxcixy etz ni'ojiiygixy Dios tzajpjotypi m̄id je jübii pa'mii etz je nibüdz ycixpi.

¹² Je midudujcpi y'ángel yajtemduty je ytasi huidi anajty ujtz miid Dios chip y'ejcin ma je Eufrates mijni. Chi je mijni ytich jigix jēbi ajcxy je reydijc ñaxy huidibi ajcxy tzoomb xiibidzimy'amy.

¹³ Chi nhuin'ijxyich co ypidzimy ma je ama'y tza'ñ y'ahuac, etz ma je ca'oy'iyujc y'ahuac, etz ma je profeta falso y'ahuac ypidzimy tugüig ca'oybi. E je tugüigpi ca'oybi jadu'n anajty yquëxigy nej tugüig tuc.

¹⁴ E je tugüigpi tuc hue' ajcxy ca'oybi ymiid, e tungixy anajty mijhuinma'ñ miid je mujcu' ymic'ajt. E oy ajcxy huoomucy huudijaty anajty rey'ajtp huindu'my naaxhuiñ, jigix je' ajcxy chiptungixipy miid je mijpi Dios huidibi tüg'óciy mic'ajt miid, co anajty je xi je tiempo yhuaad'ajtni huidibi Dios ti yajnigödugiy.

¹⁵ Jadu'n Dios ymina'ñ:

—Cuenditungix ich n'ayuc. Ameech nhuimbida'ñich naaxhuiñ jadu'n nej meetzpi ameech nicxy meech tijaty. Paady ycixp jotcuyc pinjaty ni'ixi xy'ahuijxpich, je huidibi ypocy ti ymecxyii, e tudägy'ajtin ti paady ma ich jigix ca' jadu'n paadip nej tüg jäy huidibi yhuit ti meechyii, e jadu'n je' yhuim'y nihuädz, e tzo'ydu'n jihuüy co jäy yhuindicxyii.

¹⁶ Chi je tugüigpi ca'oybi huoomujctay ajcxy je reydijc ma tüg it huidibi yxi Hebreo'amy Armegeción.

¹⁷ Je mihuixtujcpi angel yajyojctuty je' ytasi jim pojoty, e ma je it ma ajcxy huindzigiy Dios etz ma je' y'ane'mdac tzajpjoty, jiiby tüg ayuc chooñ janch micpi ymina'ñ anajty:

—Ti ytuñyii yjadyii.

18 Huin'it ooy yjajtí huídzuc, ne'mín micpi etz jídihtín, ooy naax yúcxy míid tüg uyx janch micpi, niminaabi jadu'n ycajadyii maabi jáy chinay'íjtigixy naaxhuiñ.

19 Chi je mij ciudad, je Jerusalén, oy yhuácxy tugúg pícy, nañ jadu'n je may ciudad huídibi huíndu'myñaaxhuiñ, cijx ymijähuydáy. Chi Dios jáymejtzcoty je Babilonia cajp nej je jáy ajcxy jim ytundiгоoogixy, e chi quejxy may ayo'n jim míid chip y'ejcín ycixpi.

20 Tüg'ócíy je naax mejy'agujcpi ytigoyday. Etz tüg'ócíy tungop naaxhuiñyígixy cijx je' ytigoydáy.

21 Nañ jadu'n ooy ycáy chooñ tzajpjoty eneedíitz mijjatypi majaty jáy ajcxy, janch jempxy anajty je eneedíitz, tügjatypi huixchigüípxy kilo. Chi jáy ajcxy ooy oyñinej nigapxy ni'ojíy je Dios míid je eneedíitz ycixpi, com ooy je' mij chachjajti je ayo'n je castigi.

17

Je töxyjäy jibíctzinaaybi chaachypi ycastigi

1 Nidüg je huixtujcpi ángeles huídibi anajty ajcxy míid je huixtujcpi ytasí ymiiñ. Chi ajcxy ymíydacy míid ích, xyñímaaygíxich:

—Min yam, miiñ nyajni'ixíy je tzaachypi huídibi ypadamyb je töxyjäy pocytumbi, huídibi íñaayb mejyhuingíxy.

2 Je reydíjc ya naaxhuiñ tí ooy ytundiгоoogixy míid jada töxyjäy, e je naaxhuiñyjáy ajcxy tí ooy huinma'ñydiгоoogixy míid jada töxyjäy ypocytuní huinma'ñ, jadu'n nej jíhuíy ajcxy ooy tí ymúucigixy.

³ E Dios yjihuĩ'ñ ymic'ajt xyajcumäyich e cumäyjoty xyajnicxyich je ángel mĩjtigĩduum. E jim n'ijxyich tũg tũxyjäy yaj'iñäy tũg ca'oy'iyujc huĩdibi ycolor tzaptz, e janch nĩducy mĩd pinjaty yxii cojaayip huĩdibi yajjotma'tp Dios, e ymĩd anajty huixtujc ycohuajc etz majc ymu'n.

⁴ Je tũxyjäy hue' anajty yxojx mĩdity mĩd huit janch oyjatyipi, ycolor ucy etz tzaptz, ooy anajty yaj'oyguëxĩgy mĩd oori, mĩd pi'ctzaa janch oybi etz perla. Ymĩd anajty ma yci' tũg tasi ac tim oori janch ujtz je' anajty mĩd jibic-huinma'ñ huĩdibi ca' y'oyjäygidacnity, huĩdibi pocytunii huinma'ñ mĩd.

⁵ E ymĩd anajty cojaay tũg xii ma yhuimboc huĩdibi ca' pin huinjihuĩy. Je letra jadu'n ymĩna'ñ: “Je mĩjpĩ Babilonia, huĩdibi nigop'ajtĩp pocytunii huinma'ñ etz tũg'ócĩy tijaty ca' y'oyjäygidacnity ya naaxhuĩñ.”

⁶ Mic'amy iich oy nhuinma'ñ nyajmiñ nyajmech co je tũxyjäy hue' je' anajty ti yaj'o'ccixy je huĩdibi ajcxy mĩbijcp Dios etz huĩdibi ajcxy Jesús yjäy'ajtĩp, e jadu'n nipaady nej jihuĩy je tũxyjäy ti ooy ymũgyii mĩd je mĩbijcpidijc ñi'py. Co jadu'n nhuin'ijxyich, chi ooy ngijxy ngüejtyich njihuĩy nhuinmaayich.

⁷ Chi je ángel xyñimaayich:

—¿Nej co mgixy mgüety? Iich miich nyajnimãhuĩpy nej yhuimbĩdzĩmy huĩdibi ca' pin huinjihuĩy ma yi tũxyjäy etz ma yi ca'oy'iyujc huĩdibi yaj'iñäy, huĩdibi ycohuajc huixtujc mĩd etz majc ymu'n.

⁸ Yi ca'oy'iyujc huĩdibi ti m'ixy, je' yi' tũbi chinäy e cham ca'p je' ma. Chi ypidzimĩpy ayoodactu-

uyb, jayijp ma anajty ca'ni nicxy y'ayoy ytigoy tücci'yí. E je jäy ajcxy huídijaty tzinaayb naaxhuiñ, e ca'p yxii y'ity cojaay ma je jugy'ajt libro huídibi oyiiy ca'ni anajty naaxhuiñybi chondägy. Ooy je' ajcxy huinmäaygixipy jihuiñygyixipy co íjxcixipy je ca'oy'iyujc huídibi jecyip ti y'octzinaaybi, e cham ca' je' ma, e chi jada' jadüg'oc yhuimbida'ñ.

⁹ Ya ii tigati pin jëbi huinjihuñy je huixtujcpi cohuajc, je' je' je huixtujcpi copjot ma je cajp y'ity. E je cajp jadu'n je' nipaady nej jada töxyjäy pocy-tumbi.

¹⁰ Je huixtujcpi cop jadu'n ajcxy nej huixtujcpi rey. Ma je huixtujcpi rey migoox je' ajcxy tiibi ymic'ajt ytigooygixy. Nidüg je' cham y'ane'my. Je jadügpí ca'ni je' ymiiñ. E co je' ymiinipy je huídibi cogixiiyb, ca'p je' mijcajee yhuäcxibipy.

¹¹ Je ca'oy'iyujc huídibi jecyip tzinay, e cham ca' ma, je' je' je miductujcpi rey, oy je' yjajëjity nidüg ma je nihuixtujcpi rey. Huin'it je' ñicxnipy ayoobi jottigooybi tücci'yí ayoodactuuby.

¹² Je majcpi mu'n tiibi m'ixy, je' je' je majcpi rey huídibi ca'ni ajcxy ytigiiygixy ane'mbi. E cädigihuiñb ajcxy ycötujcín co yrey'ájtciixipy tüg hora quipxyi müd je ca'oy'iyujc.

¹³ Jada majcpi rey ajcxy tú'ciy ajcxy y'ijtcixy, tú'ciy ajcxy yhuinma'ñ, e yegipy ajcxy y'ane'mín ycötujcín ma je ca'oy'iyujc.

¹⁴ Tziptuunip ajcxy müd je Dios y'ung, je Cordero. E je Cordero ymimadactähuiipy je' je majcpi rey ajcxy. Com je' je' tügpaic Huindzinip ma pin janaydíjip huindzín. Je' je' tügpaic reyip jac mic'ajt müdipi ma je reydiic ajcxy. E pinjaty Cristo

m̄id y'ity, Dios je' ti huin'ixy, e tudägy je' panixy Dios y'ung.

¹⁵ Nañ jadu'n je ángel xyñimaayich:

—Yi mejy t̄ibi m'ixy ma je töxyjäy pocytumbi ñäy, hue' je' jadu'n nipaady nej maygajp, nej mayñación ma mayjäy chinaygixy huidibi capxcixp canaagnax ayuc.

¹⁶ Je majcp̄i mu'n t̄ibi m'ixy ma je ca'oy'iyujc, je' ajcxy ca'ixa'n̄ip catzoga'n̄ip je töxyjäy pocytumbi. Chi ajcxy ix'ijxn̄ip je töxyjäy pocytumbi, yajhui'm̄ipy ajcxy nihuädz. Chi ajcxy je töxyjäy pocytumbi ñin̄icx tzu'tz̄ipy, e nöccix̄ipy m̄id jin̄.

¹⁷ Dios ti pidägy ma ajcxy y'aa yjot huen tungixy nej Dios tzocy, m̄id co anajty ti pidaaccixy tú'ciy yhuinma'ñ. E cötujc möhuaangixy ane'm̄in möhuaangixy co yrey'ad̄ipy je ca'oy'iyujc, ixti cooni yajcuydundähūipy je ayuc huidibi Dios anajty ti capxy.

¹⁸ Je töxyjäy t̄ibi mhuin'ixy, je' je' je mij cajp huidibi ane'mdaayb je reydiyc ajcxy huindu'myñaaxhuiñ.

18

Babilonia cajp oy yhuindigooy

¹ Co jada jadu'n yjajti, chi nhuin'ijxyich jadüg ángel ycidägy naaxhuiñgixy, choñ tzajpjoty m̄id ymij'ane'm̄in ymijcötujc̄in, e ooy je naax yaj'an̄iy m̄id je yt̄icxin yjajin̄.

² Chi je ángel ooy mic yaaxqueecy ymina'ñ ana-jty:

—Ti ymic'ajt ytigooy, ti ymic'ajt ytigooy je mijpi Babilonia cajp, e hue' ti y'ahuimbity mujcu'

chinaydac, etz canaagnaxpi ca'oybi ymaadac chinaydac, etz ti y'ahuimbity joonmaadac joondzinaaydac, je joon ajcxy huídibi ca' yhuádzity, huídibi ca' y'oyjáygi daacnity.

³ Com ti je mayjäy huídibi tzinaayb ma tüg'óciy nación yhuinma'ñy digooogyixy mïid je Babilonia yjibic-huinma'ñ pocy tuni huinma'ñ. Ti je reydiç huídibi ane'mb ya naaxhuiñ mïid ytundigoogyixy je Babilonia. Nañ jadu'n je ajuybi adoocpi ajcxy, huídibi ya naaxhuiñ yajpatcixy, ti oy ymeeñybatcixy mïid je Babilonia pocy tuni ñegocio. Je Babilonia jadu'n yi' nej tüg töxyjäy jibic-huinma'ñ mïidpi.

⁴ Chi nmidooyich jadüg ayuc chooñ tzajpjoty, e ymina'ñ anajty:

—Pidzimgix ma yijiibi cajp com ich miich ajcxy një'ajtpy, jigix miich ajcxy ca' m'aminmugipy ma yi' ajcxy ypocy, e ni xycapaadip miich ajcxy je ayo'n tzaachypi huídibi Dios yquexamyb ma je Babilonia cajpjäy.

⁵ Yi jadu'mbi cajpjäy ypocy ti oy mayiyni e Dios yi' ajcxy tzachytunib mïid ajcxy ypocy ycixpi. Dios yjäymejchp yi' yjibic-huinma'ñ ajcxy huídibi ti tungixy.

⁶ Dios ymoyhuimbidity je tzaachypi yi' Babilonia cajpjäy, jadu'n nej ajcxy yi' je' tzaachytuñ Dios yjäy ajcxy, Dios ymoyhuimbidity je Babilonia cajp tzaachypi mejtz jadu'ni ca'ydi jadu'n nej yi' ti yecy.

⁷ Mo' yi' Babilonia cajp yi' tzaachypi ayo'n, tim jadu'n nej yi' ti ñaymöyii ma yi' chinaayin etz ñayjihuiyi amij agix. Yi' ymina'ñ jotjoty huinma'ñyoty: “Ich mij'ane'mbi ich. Ca' nyajpaadyich nej tüg co'ögytöxyjäy mïidity tajin mayin.

Ni nga'ixipyich jiiyin yaaxin.”

⁸ Miid je' ycixpi tügxiiyi ymiinipy je mij'ayo'n o'cin, tain mayin, jiiyin yaaxin etz yuuba'm ma je Babilonia cajp. Chi ninöghuipy je Babilonia cajp miid jiin. Com yi Huindzin Dios ooy yi' ymijity, e yi' ti yajpocycäy yi Babilonia cajp, huidibi nipatp nej tüg töxyjäy pocytumbi.

⁹ Je reydijc ya naaxhuiñ huidibi jibic-huinma'ñ pocytuniñ huinma'ñ tungixp quipxyi miid je Babilonia jäy, chi ajcxy ytájcixipy ymáygixipy yjiiygixipy yáaxcixipy co anajty ijxcixyp je Babilonia cajp jijnjoty co anajty ytooybicy.

¹⁰ Jiguem ajcxy yjacmij'ijxcixipy miid co anajty chiiygixy co páatcixipy ayo'n quipxy miid Babilonia, e yminángixipy:

—¡Ay, miich Babilonia mij cajp, huidibi ooy mgapxpaadyity, ooy mmijity, ooy mmic'ajt miidity! Per janch tim tüg jaxigy ti xyñimiiñ je' ayo'n huidibi Dios ti quexy miid mbocy ycixpi.

¹¹ Je ajuybidijc adoocpidijc huidibi ajcxy naaxhuiñ jiiygixipy yáaxcixipy ajcxy miid je Babilonia cajp ycixpi, com ca'p anajty pin juuyip ajcxy yjuy ytoocy.

¹²⁻¹³ Je ajuybidijc adoocpidijc ajcxy ymiid oori, plata, tzaa oyjatypi, perla oyjatypi, lino huit oyjatypi, sedi huit oyjatypi, rey yhuit, huit color tzaptzpi, nañ jadu'n ymiid ajcxy canaagnaxpi quipy huidibi oyjaty xuucp, pajc vaso, quipy vaso oyjatypi, cobre vaso, pujx vaso, marmol vaso. Ymiid ajcxy canela, etz tijaty ooy oy xuucin miidity, poom, mirra, perfume, vino aceite, trigo tim, iyujc animal huidibi tziimy yajyöyb, cöbixy, cohuay,

carreti, tumbi huídibi codoogïyïp, etz jacjadyii jäy juugypi.

¹⁴ Je ajuybidiçc adoocpidiçc ajcxy ñimähuiipy je Babilonia jäy ajcxy:

—¡Ca' ajcxy m'ocmüidiñ je tïim tza'm huídibi ajcxy mjot yjatzojcpy, ca' ma anajty y'ocyajpatni. Ti tigoydäy miich ajcxy mjugy'ajt, je mgomeeñ'ajt, etz m'ijxin huídibi anajty miich ajcxy mmüid, ca' ma ocyajpatniçc jadüg'oc!

¹⁵ Je huídijaty anajty huit ixtaayb meeñ ixtaayb, e ti ycomeeñygojçixy ma yijimbi cajpïn, jiguem ajcxy yhui'mdähuiipy müid tziç'iñ jihui'ñ, co nañ jadu'n je tzaachypi castigi padaangixy. Yäxip ajcxy etz nidájçixipy nimáayçixipy je Babilonia cajp.

¹⁶ Chi ajcxy ymïnaanipy:

—¡Ay! ¡Miich mij cajp huídibi ayo'n patp! Jadu'n miich anajty nej tüg töxyjäy huídibi xoxyip müid huit oyjatypi, huídidi ycolor ucy etz tzaptz, yaj'oyguëxigy müid oori, müid pi'ctzaa oyjatypi, müid perla.

¹⁷ ¡Janch tim tüg jaxigy, janch tim tüg hori, ti ycixy miich mmïjjugy'ajtïn mmïjcomeeñ'ajtïn!

Tüg'óciy pinjaty nihuindzin'ajtp barco etz pinjaty barcojoty viajetumb, marinerotijc ajcxy etz huídibi ajcxy tumb ma je mejy, ti je' ajcxy yhui'mdaayçixy jiguëgy.

¹⁸ Co ajcxy ijxy nej anajty ytoy yjocy je mij ciudad, chi ajcxy ymïnañ:

—¿Huídibi cajp jada' ji jadu'nip nej jada anajty jadayaabi mij cajp?

19 Chi ajcxy ooy naax ñayyajcöhuoogiiyi miiid jotmay, cham ooy yaaxcixy, ytajcixy ymaygixy, e mic chachmĩnaangixy:

—¡Ay! ¡Je mijpi oybi cajp huĩdibi ayo'n patp, ma je tũg'ócixy pinjaty anajty ymiiid barco ma mejy, ti ycomeeñyógocixy anajty miiid je! ¡Janch tim tũg mij jaxĩgyi, tim tũg hori, ti yhuĩdigoydäy miich mmijjugy'ajtĩn mgomeeñ'ajtĩn!

20 Jotcugiiygix miiid je Babilonia cajp ycixpi, miich tzajpjoty tzĩnaayb ajcxy, etz miich ajcxy huĩdibi Dios xyhuĩn'ijx co jėbi m'apóstol'ajtcixy, etz nañ jadu'n miich ajcxy huĩdibi najtzcapxiiy Dios y'ayuc ytiy'ajt, etz nañ jadu'n pinjaty ijtp ma Dios. Com co Dios ti yajpocycäy Babilonia cajp, je' yi' ti yaj'adigach jadu'n nej ajcxy xymiiidundigoy.

21 Huĩn'it tũg ángel janch mic'ajtmiiidpi conĩgy tũg tzaa, jadu'n nej tũg molino paandzaa mijpi, chi je' cogadziiy mejyjoty, e ymĩnañ:

—Nej jada tzaa ti ytiigooyĩn, nañ tim jadu'n je mijpi oybi Babilonia cajp ytiigoydähuĩpy. E janch ni mĩna pin cajac'ixipy.

22 E ni camĩna ajcxy mgajac'midohuĩpy jim Babilonia co pin arpi coob etz flauta yajxuuxp trompeti yajxuuxp mĩjnii mijtu'. E ca' jacyajpaadip pinjaty ti dung ii jajtp, ti oficio jajtp, ni mgamidohuĩpy je molino paandzaa ñe'mĩn.

23 Ni mĩna ti ycatĩcxipy jadũg'oc ma je Babilonia cajp. Ni mĩna ycayajmidohuĩpy jadũg'oc je xii je xondaacĩn huĩdibi jajtip co jäy ypiicy. Oy je Babilonia ajuuybi y'adoocpi ajcxy anajty ooy yjamĩcjäyity ya naaxhuiñ, e ti ajcxy huĩn'iiñ mayñaaxhuiñyjäy miiid ajcxy brujerías.

24 Jim ma je Babilonia cajn jim yajpaady je' ajcxy ñi'py je tibi ajcxy Dios y'ayuc najtzcapxiyi, je huídibi ajcxy huin'ixyip ma Dios etz tüg'óciy mibijcpidijc tibi yaj'ögypaatcixy naaxhuiñygixy.

19

1 Co jadu'n yjajti, chi nmidooyich may'ayuc micpi co mayjáy ajcxy ooy ycapxcixy ymiydaaccixy tzajpjoty, ymina'ñ ajcxy:

¡Aleluya! Ich ajt nDios yi' tügpajc ti xyajnödzoocim ajt n'alma. Yi' je' tügpajc mij'oy'ajt miid.

2 Com janch etz tudägy Dios y'ane'min ycötujcin. Ti je' möy ycastigo je Babilonia cajn huídibi ti yajhuinma'ñydgoy je naaxhuiñyjay miid je ycatudägy'ajtin ycixpi. Yi' je' ti yaj'adigach ma je Babilonia cajn je Dios ytumbi, huídibi yaj'ögy ajcxy, pat jim.

3 Chi ajcxy jadüg'oc yminaanip:

—¡Aleluya! Je jinjoc huídibi jim Babilonia co ytoy je cajn, pa'ttigihuij tzajpcixy huinixi huinitiempo, ca' yjin ypidzip ni mina.

4 E je iipx madaaxpi mijjáy etz je madaaxpi iyujc, huídibi jugy'ajt miid ñaygojxtinaygiidaaci naaxcixy, chi ajcxy ooy Dios ojadaajty huídibi anajty ane'mb ma je mij'ane'mdac, e yminaangixy:

—¡Jadu'n jada! ¡Aleluya!

5 Huin'it yajmidooy jilby ma je Dios y'iñaydac ycötujctac tüg ayuc ymina'ñ:

Huindzigiygix iibatcix capxpatcix ich ajt nDios nidüg'óciy pinjaty tumb miid yi', pinjaty yi' tzigiyb, huen mutztijcity huen ymij'anäctijcity.

Je jotcujc'ajtin huudibi nbadaanim co anajty Cristo yjáy nimiñ

⁶ Nmidoohuich nañ jadu'n nej jihuïy ooy mayjáy ycapxy ymiydägy, nej canaag mijniñ y'a'ich, nej enee micpi yjidity, ymínaangixy:

¡Aleluya! Ti y'ane'mdigíy jiiiby naaxhuiñ je Huindzin Dios huudibi tügpajc míjip.

⁷ Agujc'ajtim jotcujc'ajtim, tzoc cömaayim Dios, tzoc mooyim mij'ajt. Com ti paady je xii je tiempo mina Dios y'ung naybadáanigixp tümugáanigixp miid yi' yjáy, tim jadu'n nej jihuïy ypiga'ñ miid yi' ajcxy. Ti Cristo yjáy ñayñi'ixiiyigixy, jaydëbi ñaybáatigixip ytügmújcixip miid yi', tim jadu'n nej tüg jáy ñayxoxyii co ypiga'ñ.

⁸ Dios ti a'ixíy co Cristo yjáy ajcxy ñayxoxiiyb miid yhuit oyjatypi, huudibi adücxp ajajp.

Je huit xojx oyjatypi jadu'n nipaady nej je tudägy'ajtin huudibi je miijcpidijc ti paatcixy ma Dios.

⁹ Chi je ángel xyñimaayich:

—Jaay jada ayuc. “Jotcujc ajcxy pinjaty huooyip ma yajhuinxiiduna'ñ Dios y'ung, je Cordero, co naydügmugáanigixy miid yi' yjáy ajcxy.”

Chi je ángel xyñimaayich:

—Jada je' Dios y'ayuc janchypi.

¹⁰ Chi ngojxtinay'ihuïyich ma je ángel yhuinduu co njahuindzigihuaañich. Chi je' xyñimaayich:

—Ca' jadu'n m'idích. Dios ich xytumbi'ajtp jadu'n nej miich etz nej jacjadyii migügtijc huudibi mijpidaaccixp cixyjot huinijot je ayuc tiy'ajt

janchypí huídibí Jesús ycapxhuäcx. Huindzigi' Dios.

Jadayaabi ayuc tiy'ajt janchypí huídibí Jesús ñidiy'ajt'ajt, yí' je' je Dios y'ayuc huídibí je profetas ajcxy ñajtzcapxiy.

Je mij'ane'mbí huídibí poobcohuay yaj'iñaayb

¹¹ Chi nhuin'ijxyich tzajp'ahuädz, chi yquëxigy tüg poobcohuay, e je pin anajty yaj'iñaayb hue' anajty naydijyii je tudägy'pi je janchypí. Je huídibí tiydumb naaxhuiñjyä müd tudägy'ajtin etz huídibí tziptumb müd tudägy'ajtin.

¹² E je' huídibí yaj'iñaayb je poobcohuay, je' yhuiin jadu'n je' nej jünye'n, e ymüd anajty ma ycohuajc maycoroni huídibí nidiy'ajt'ajtp co yrey'aty ma tüg'óciy jäy. E je' ymüd anajty tüg xii cojaay, e je' anajty naydügpajc nejhuüyb yxii ca' jac pin.

¹³ Hue' anajty yxoxyity müd huit y'uucyity müd ni'py, e je' yxii hue' anajty xii'adyii Dios y'ayuc.

¹⁴ Je ángeles ajcxy huídibí soldad'ajtp tzajpjoty ypayöyii anajty ajcxy ac poobcohuaygixpi, yxoxyity ajcxy müd sedi huit janch oybi, poobi etz huätzpi.

¹⁵ Je huídibí yaj'iñaayb je poobcohuay, ma yí' y'ahuac ypidzimy anajty tüg espada janch jippi, e je' müd yajtzaachihua'ñ je maynaaxhuiñjyä. E je' ane'ma'ñ müd Dios ymic'ajt. E müd yí' y'ayuc castigi möhua'ñ je mayjäy müd ypocy ycixpi huídibí tzinaayb ma je may it lugar ya naaxhuiñ. Yí' y'ayuc jadu'n yí' nej tüg espada janch jippi. E yí' müd'adaanip je mijpi Dios chip y'ejin, je Dios huídibí tüg'óciy mic'ajt müd. E mic'tägy tzaachypi

castigi yega'ñ ma je mayñaaxhuiñyäjy mïd ypocy yciłpi, jadu'n je maynaaxhuiñyäjy nipaady nej jihuıy Dios y'ung tenmicx uvas mïd ytecy.

16 E ymïd anajty cojaay ma yhuit etz ma ypu yjadayaabi ayuc: “Reydijc ajcxy yrey. Huindzindijc ajcxy yHuindzin.”

17 Huin'it nhuin'ijxyıch tög ángel ytinäy xii'agujc, chi ooy janch mic miyaaxy tög'óciy je joon huıdijaty queec-huıdijtp tzejpcujc ymınañ:

—Miingix naymujctáayigix ma Dios adzoo'ıbi yecy.

18 Miingix, jigix mdzüdzcıxıpy reydijc ajcxy ñinıcx, capitán ajcxy etz micjäydijc ajcxy ñinıcx, cohuay chüch etz nañ jadu'n je' ajcxy ñinıcx huıdibi yaj'ıñaayb. Mdzüdzip tög'óciy jäy ñinıcx: tumbıdijc midumbıdijc, je huindzindijc, comeeñydijc etz je ayoobıdijc.

19 Chi nhuin'ijxyıch je ca'oy'ıyujc etz je rey ajcxy huıdibi yajpatp ya naaxhuiñ mïd tög'óciy ypubejtpıdijc ysoldadotijc ajcxy. Nhuin'ijxyıch co ti ñayyöymújciğixy co chiptunaangixy midziptzonaangixy je huıdibi poobcohuay yaj'ıñaayb quipxyı mïd je' ypubejtpıdijc ysoldadtijc ajcxy.

20 Chi je ca'oy'ıyujc ymachycäy quipxyı mïd je profeta ca'pi yjanchıty, je tııbi anajty tuñ mijhuinma'ñ ma je ca'oy'ıyujc yhuinduu. Mïd je mijhuinma'ñ yciłpi je profeta, ca'piy yjanchıty, ti anajty ooy huin'ıñ tög'óciy je huıdijaty ajcxy nayyejci co je ca'oy'ıyujc ytiy'ajt iıxpejt cöbijci ma yhuimboc etz co huindzigııyı je ñıdzejtztuutın. Jadu'n je ca'oy'ıyujc etz je profeta, ca'piy yjanchıty,

yajcötijnajxy ajcxy ma jïn ytoy miid azufre, jadu'n je jïn nej tüg mejy huädz jïn.

²¹ Jacjadyii jäy hue' ajcxy o'cin patcixy miid espada huidibi anajty pidzimb ma je' y'ahuac je huidibi anajty poobcohuay yaj'iñaayb. E tüg'óciy je joon etz luud huidibi ajcxy queec-huidijtp cijx je' ajcxy ytimycuuxtáayigixy ytimypejttáayigixy miid may öcpi chüch.

20

Je mil jimijtpi

¹ Huin'it nhuin'ijxyich tüg ángel ycidägy chooñ tzajpjoty miiditye je ahuasti huidibi miid yaj'ahuäch je mij jut huidibi oy yciicyity, ymiid anajty nañ jadu'n tüg mijcadena ma yci'.

² Jadayaabi ángel majch je ama'y tza'ñ huidibi yajtjip mujcu' etz Satanás, chi yajcadenitigiiy, e yajhui'my mach tüg mil jimijt.

³ Chi je ángel cötijnajxy je mujcu' ma je mij jut, chi cö'agiiy. Chi tüg selli pidacy ma je mij jut aguu. Pidacy je mujcu' ma je mij jut, ca'ydi jac-huin'iiñ je mayñaaxhuiñyjäy, ixti cooni tüg mil jimijt yca'pxipy. E co jadu'n anajty mil jimijt ti ñaxy, ooy ycopicyity co yajnajtzmadzihuipy je mujcu' tzojccíxy.

⁴ Chi canaag ane'mdac nhuin'ijxyich ma anajty ajcxy iñäy tiibi ajcxy patcixy cötujcin co tiydungixipy naaxhuiñyjäy. Nañ jadu'n nhuin'ijxyich ajcxy y'alma huidibi anajty ajcxy ti yajyöctzujctuuicixy miid co ajcxy capxhuäcxy je Dios y'ayuc yti'yajt huidibi Jesús ñidi'yajt'ajt. Ca'p je' ajcxy anajty huindzigiiygixy je ca'oy'iyujc, ni je' ñidzejtztuutin. E nañ jadu'n ni ca' ajcxy cöbijci

je ca'oy'iyujc yt'iy'ajt ma yhuimboc ni ma yci'. Co ajcxy y'o'cy, chi yjugypigipy ajcxy jadüg'oc etz ane'mip ajcxy quipxyi mïid Cristo tüg mil jimijt.

⁵ Je jacjadyii je öcpi, huidibi ca'p mijpidacy Cristo, ca' je' ajcxy yjugypigipy, ixti cooni ana-jty ti ñaxy tüg mil jimijt huin'ítñi. Co tüg'óciy je mibijcpidijc yjugypigipy jadüg'oc, jada je' je ogá'nibi tiempo mina öcpi ajcxy yjugypijccixy, e ca' y'oc'ó'ccixnip jadügtecy.

⁶ Jotcujc etz huädz, ca' tibocy mïidity, je' ajcxy öcpidijc huidibi jugypigipy co Jesús yajjugypigipy yi tügpicy öcpi huidibi jayijp'adamb. Je mimetzpi o'cin ca' ni ti mic'ajt mïidity ma je' ajcxy. Hue' janch ajcxy ytung'adiyb huingapxii ma Dios etz Cristo. E je' ajcxy Cristo quipxy mïid y'ane'mip tüg mil jimijt.

⁷ Co anajty ti ñaxy je mil jimijt, huin'it je Satanás yajcoguejtüdiy ma ymach'ity.

⁸ Chi Satanás nicxy huin'iiñ je mayñaaxhuiñjyäy huindu'mybi ñaaxhuiñ. Je' nicxy huin'iiñ Gog jäy etz Magog jäy. E yi' ajcxy y'ane'mbidijc yajmu-jctähua'ñ soldado ajcxy, jigix chiptungixipy mïid je Dios y'ung. Jadu'n je' ajcxy soldados ymayity jadu'n nej pu' ymayity huidibi mejypä'am.

⁹ E jadu'n ajcxy ypediyy ma ymijhuiinity naax, chi ajcxy yajnaadujcy je it ma chinaaygixy huidibi Dios ti huin'ijxigixy etz yajnaadujccixy je ciudad huidibi Dios chojcpy. Chi Dios quejxy jin huidibi tzoomb tzajpjoty, huidibi oy ñöcigixy huädz huädz je may soldados ajcxy.

¹⁰ Je mujcu', huidibi anajty ti huin'iiñ je mayjäy, oy yajcötijnaxy ma je mij jin ytoy mïid azufre. Ma

anajty ti yajcötijnaxy je ca'oy'iyujc etz je profeta, ca'piy yjanchity. Jiiby je' ajcxy ayo'n tzaachypi paadipy xim tzuum huinixi huini'tiempo.

Je tiyduunin ma je mij'ane'mbi yhuinduu

¹¹ Nhuin'ijxyich tüg mij'ane'mdac janch poob, mid je huidibi anajty inaayb ma je'. Ma je' yhuinduu naax etz tzajp queectigoyday yajxon, ni ca' y'ocyajpatni it lugar ma je naax etz tzajp y'ijtcixipy.

¹² Chi nhuin'ijxyich je öcpi ajcxy, mij'anäcpi mutz'anäcpi, ytinaaygixy ma Dios yhuinduu. Chi yajciyhuäcxtay maylibro. E nañ jadu'n yajciyhuäcxy jadüg libro huidibi mid je jäy yxi cojay huidijaty ajcxy jugy'ajtin huinixi mid. Chi je' ajcxy yajtiyduñ je öcpi ajcxy nej anajty ajcxy ti chinaaygixy ya naaxhuiñ, jadu'n nej yjaybetyity ma je maylibro.

¹³ Je meyy yciyejctay je' je öcpi ajcxy huidibi anajty jiiby yajpatp. E je o'cin etz je öcpijut yciyejctay je' je öcpi huidibi jiiby yajpatp, e tüg'öciy je' yajtiydunday nidüg nidüg nej anajty ti chinaaygixy.

¹⁴ Je o'cin etz je it ma je öcpi y'ity yajnajtztijyday jijnjoty ma je mijjin ytoy. Je' je' je mimetzpi o'cin ma je mijjin ytoy.

¹⁵ E huidijaty anajty ajcxy ca' yxi ymiñ ma je libro huidibi jugy'ajtin huinixibi mid, hue' je' ajcxy yajnajtztijy jijnjoty ma je mijjin ytoy.

21

¹ Huin'it nhuin'ijxyich tüg tzajp jemybi etz tüg naax jemybi, com je jayjipi tzajp etz je jayjipi naax ti je' anajty ytigoydäy, e ni ma anajty meyy ycacädy.

² Hich, Juan, nhuin'ijxyich je ciudad huätzpi jem-ybi, je Jerusalén, ycidägy anajty chooñ tzajpjoty ma Dios yajpaady, janch oyduñ anajty, jadu'n nej tüg töxyjäy ñay'oyduñyii ñayxoxyii co ypiğa'ñ miid yëydijc.

³ Nmidoohuich tüg ayuc micpi chooñ anajty tzajpjoty, e ymīnañ:

—Cuenditun ich n'ayuc. Dios tzinaydac pigamb ma naaxhuiñyjäy ajcxy. Yi' tzinähuiipy miid yi' ajcxy, e yi' ajcxy Dios yjäy'adiyb. E Dios ci'm idaamb miid yi' ajcxy jigix yi' ajcxy Dios'adiyb.

⁴ Dios yajquëgib ajcxy ytajin ymayin etz yajtīdzib ajcxy yhuinni, e ca'p yjadiib o'cin ni jiyin ni yaaxin, ni jotmay, ni pin ycajihuihuip je ju'pin je pa'min. Com je huidibi anajty ijtnaayb, ti je' ñaxy.

⁵ Huin'it je' ymīnañ huidibi anajty iñaayb ma je mij'ane'mdacin:

—Cuenditungix ich n'ayuc. Huinjemy ngojtigadza'ñich tüg'óciy huidibi jii'ijtp.

Nañ jadu'n ymīnañ:

—Jaay jada ayuc. Com jadayaabi ayuc ooy jada yjanchity, e ooy yi' jot'amij'ajt miidity.

⁶ Huin'it je mij'ane'mbi xyñimaayich:

—Ti tüg'óciy ytunyii yjadyii. Hich je' nyajtzon-dacp tüg'óciy tijaty, etz ich nyajcogixiyb tüg'óciy tijaty, tim jadu'n nej je letra A huidibi yajtzon-dacp je alfabeto etz je letra Z huidibi yajcogixiyb je alfabeto. Pinjaty tzojcp jemybi jugy'ajtin ich yi' nmöhuip. Jadu'n nipaady nej jihuiy ajcxy ytidzīyigixy, e nyaj'ügich ma ymuxy je ni huidibi

yejcp jugy'ajtín, ni ca' ajcxy mímeeñyduuníp ni jadu'ñi.

⁷ Pínjaty mímadaactaayb jíbic-huinma'ñ etz pocy-tuní, yí' je' cídígíhuíb huídibi njé'ajtpy, e ích yí' xyDios'adíib, e yí' ích n'ung'adíyb.

⁸ Je huindzicytíjc ajcxy, pínjaty ca' ymíbicy ích ndíy'ajt, pínjaty tumb huídibi ca' y'oyjáygídaacnity, pínjaty jáy yaj'öcp, pínjaty migapxtigooyb töxyjáydíjc, pínjaty tumb capxpogí, pínjaty míjpidacp huiyyjáy yhuinma'ñ, pínjaty huindzígíyb quipychech tzaadzech, etz pínjaty anídacp, je' ajcxy nidüg'óciy nibídzimíib ñícxipy ma míjín ytoy míd azufre, huídibi quéxícp nej jínmejy. Je' je' je' mímetzpí o'cin.

Yí jemybí Jerusalén

⁹ Huin'it nidüg ángel je nihuixtujcpi huídibi anajty míd huixtujc tasi ujtzjatypí míd je huixtujcpi ayo'n tzaachypí huídibi jac'axam tunaaníp jadaaníp, je' xyñímaayích:

—Min, e cham nyajni'ixíhua'ñ je míbíjcpídíjc huídibi tügmgamb míd Dios y'ung, je Cordero, jadu'n nej tüg yéydíjc ytügmucy míd ytöxyíjc co ajcxy ypicy.

¹⁰ Je huídibi Dios yíhuí'ñ ymíc'ajt xyaj'íjxích cumáyjoty, chí je ángel cümáyjoty xyajnícxíyích ma tüg cop míjpi etz cíxpi, chí xyaj'íjxyích je míjpi ciudad santa. Je ciudad santa hue' je' yxí Jerusalén, e ycidágy anajty chooñ tzejpjoty jíiby ma Dios yajpaady.

¹¹ Je míj ciudad santa janch adícxp je' anajty míd Dios y'oy'ajtín. Jím jadu'n anajty y'adícxpy nej

tüg tzaa janch oybi nej mármol, janch yaj'ijxnajxp nej ijxin.

12 Jühuidityi anajty müidity je ciudad santo ac poch janch mij etz cixy. Je poch ymüid anajty majmetz y'aguu. E ma je majmetzpi y'aguu majmetz ángel ajcxy y'ijtcixy, tügpí ángel ma tügjaty ciudad aguu. Etz yjaybetyity je' ajcxy yxii je majmetzpi Israel tribu, tügpí tribu yxii yjaybetyity ma tüg tüg poch y'aguu.

13 Tugüig anajty y'aguu müidity xiibidzim'amy, tugüig y'aguu ma tichypo j ymiinüy, tugüig y'aguu ma jünboj ymiinüyin, etz jatugüig y'aguu ma xiigídägy'amy.

14 Je poch huidibi anajty ymüid je cajp, ymüid anajty majmetz tzaa huidibi y'ijx'ajtíp, e majmetzpi tzaa ymüid anajty cojaay je nimajmetzpi apóstoles ajcxy yxii huidibi Jesús, je Cordero, yhuin'ijx, tügpí apóstol yxii ma tüg tüg tzaa.

15 Je ángel huidibi anajty miydacp müid iich, ymüid anajty tüg quipx ac tím oori je' anajty. Je' anajty müid quipxa'ñ je cajp, je poch y'aguu, etz je poch.

16 Je cajp, je ciudad, hue' je' anajty cuadradi; nej anajty yoñ'ajt, nañ jadu'n anajty y'agon'ajt, etz nañ jadu'n ycix'ajt. Chi je ángel quipxy je ciudad santa müid je' yquipx. E hue' quipxy mejtz mil jamejtz migo'px kilómetros, y'ayoñ'ajtín ycix'ajtín etz y'agon'ajtín quipxyjaty je' anajty.

17 Huin'it je ángel quipxy je poch, hue' quipxy migo'px jahuixchiguipx midaax cñnuux, jadu'n nej naaxhuiñyäjy ajcxy ycñnuux, huidi je ángel yaj-tumyb.

18 Je poch hue' je' anajty ypochity mïid tzaa oyjatypi, e je cajp hue' je' anajty ac tim oori, yguëxïgy nej iix huätzpi.

19-20 Je tzaa huïdibi je poch y'ijx'ajtïp hue' je' anajty y'oyduñity huïdi mïid y'oyguëxïgy, tzaa janch oyjatypi canaagnax color. Je jayïjpi poch y'ijx hue' anajty y'oyduñity mïid jaspe tzaa, je mimetzpi poch y'oyduñity mïid safiro tzaa, je midugïgpi poch y'oyduñity mïid ágate tzaa, je mimadaaxpi y'oyduñity mïid esmeralda tzaa, je mimigooxpi poch y'oyduñity mïid ónice tzaa, je midudujcpi poch y'oyduñity mïid coralina tzaa, je mihuixtujcpi poch y'oyduñity mïid crisólito tzaa, je mituctujcpi poch y'oyduñity mïid berilo tzaa, je midaxtujcpi poch y'oyduñity mïid jacinto tzaa, je mimajmetzpi poch y'oyduñity mïid amatista tzaa.

21 Je majmetzpi poch'aguu hue' anajty y'oyduñity mïid tügpi perla. E je mijtu' huïdibi najxp cajpcujc hue' y'oyïy mïid oori huätzpi, e yquëxïgy nej vidrio huätzpi yaj'ijxnajxp.

22 Ma je Jerusalén cajp jemybi ca'p nhuin'ijxyich ni tüg templo, ni tüg tijc ma jäy ajcxy Dios ojada-jtcïxy. Com je Huïndzin Dios, yi huïdibi tügpaic mijïp, etz je' y'ung, je Cordero, jadu'n yi' ajcxy nipaady nej tüg templo nej tüg it ma mayjäy ajcxy y'ojadäjtigïxy Dios etz je' y'ung.

23 Je jemybi Jerusalén ca'p je' anajty yajmayjaty xï po' huïdibi yaj'anïhuïp yajtïcxïhuïp je ciudad, com je Dios y'oy'ajtïn etz je' y'ung y'oy'ajtïn yi' je' ajcxy nej je tïcxïn jajïn huïdibi amb tïcxp ma je Jerusalén jemybi.

24 Je mayñaaxhuiñjyäy huïdibi ti patcïxy y'alma

nüdzoocin naxípy tígíhuipy ajcxy mïd je jemybi Jerusalén ytïcxcin yjajin huïdi anajty ti ymöyii. Je ane'mbidijc ajcxy ya naaxhuiñ ymimiinipy ajcxy mij'ajt, oy'ajt, etz cömay'ajt ma je jemybi Jerusalén.

²⁵ E je cajp aguu ni camina je' agíy yca'idipy xim, com jim ca' jim ycoodz'idipy, paady ni mina yca'agi' y'idipy.

²⁶ Jim je naaxhuiñyjäy, canaag agajp, minicxip ajcxy ymij'ajt y'oy'ajt ycömay'ajt ma je Jerusaléngajp, je jemybi.

²⁷ Ca'p jim ytígíhuipy ni pin huïdibi ca' ypocyníhuächñi, ni pin huïdibi tumb ca'pi y'oyjäygidacnity, etz huïdijaty jäy huin'imb. Jëyi jim tígíhuip pinjaty ijtp yxí cojay ma je libro huïdibi Dios y'ung, je Cordero, ymïd, ma cojay y'ity je jäy ajcxy yxí huïdibi ymïd jugy'ajtïn huinixibi.

22

¹ Huin'it je ángel xyajni'ixiyich tüg mijniï huätzpi, je niï huïdibi yejcp jugy'ajt huïdibi ca' ycixip ytigoyip. Janch huädz janch tïcxc je' anajty je niï nej tüg ijxin. E je niï jim anajty ymuxy ma Dios etz je Cordero y'ane'mdac.

² Jada mij niï hue' je' anajty ñaxy cuidad mijtüguc, etz ma je mejtz'adu'm'amybi mijniïba, jim anajty je quipy huïdibi jugy'ajt mïd, huïdibi tïm'ajt majmetz'oc tügpi jimijt, po' po' ytïm'aty, e je quipy y'aay hue' anajty ytuñ jigix huaad naaxhuiñyjäy choocixy.

³ Ca'p jim y'adipy ni ti ayo'n ni ti jotmay mïd pocytunï ycixpi. Je Dios etz je' y'ung je' jim

y'ane'mdac ycötujctac yajpaadipy. E je' ytumbidijc je' ajcxy jim yajmij'adiib ojadadiib.

⁴ Y'ijxipy ajcxy je Dios y'ung yhuiñyjip etz yminicxip ajcxy je' yxii ycojay ma ajcxy yhuimboc.

⁵ Ca'p jim ycootzihuity. E pinjaty jim tzinaayb ca'p ajcxy yajmayjadipy linterna jin, lamparajin, ni xidiicxpi, com Dios ich ajt nHuindzin yi' yi' ajcxy codiicxiib. Je Huindzin Dios etz je' y'ung je' ajcxy jim ane'mip huiniixii huinitiempo.

Huingooniñ yi Jesucristo ymin'aa

⁶ Huin'it je ángel xyñimaayich:

—Jadayaabi ayuc tiy'ajt ma jada necy, ooy jada yjanchity, e jebi miich myajmij'adipy. Je Huindzin, je Dios huidibi ayuc moy je profetas ajcxy jecy'ajty, quejxy y'ángel jigix yajni'ixihuiipy je' ytumbidijc tijaty tzojc tunaanip jadaanip.

⁷ Jesucristo jadu'n yminañ:

—iMiimbich tzojc! Jotcujc pinjaty tumb cuendi etz cuydumb Dios y'ayuc ytiy'ajt huidibi jaybetyip ma jada libro.

⁸ Ich Juan, nmidoohuich etz nhuin'ijxich jadayaabi huidibi jaybety ma jada necy. E co oy jadu'n nhuin'ixyich, chi nhuijoj'ihuiyich ma je ángel ytecymijc huidibi anajty yam xyajni'ixiibich.

⁹ Chi je' xyñimaayich:

—Ca' jadu'n m'idich. Ich, Dios xytumbi'ajtp jadu'n nej miich etz jacjadyii migügtijc huidibi Dios y'ayuc najtzcapxiyip, e tüg'óciy pinjaty tumb cuendi huidibi jaybetyip ma jada necy. Huindzigi' etz ojadat Dios.

¹⁰ Chi je' xyñimaayich:

—Capxhuäcxí je Dios y'ayuc huídibi tí mjay ma jada necy, ca' myüdzíp. Com tí yhuingoñ je tiempo mína Dios cuyduna'ñ yí y'ayuc huídibi yjayhui'm ma jada necy.

¹¹ Pínjaty ca' ytuđägyíty, huen jadu'n jacyajpaady mïd ycatuđägy'ajt. Pínjaty jíbícjot jíbíc-huinma'ñ tumb, huen nīgi jíbícjot jíbíc-huinma'ñ tuñ. E pínjaty tudägyí tumb, huen jactuñ tudägy'ajtin. Pínjaty huädz yjot huädz yhuinma'ñ mïd, huen huädz yjot huädz yhuinma'ñ jacmí'ity ma Dios.

¹² Chi je Cristo ymínañ:

—Tímetiini nhuimbídipyích jadüg'oc naaxhuiñ. Co anajty tí nmíiñích, huin'it nyajjotcugíhuibích pínjaty oybí tí tuñ, e ndzaachytunípyích pínjaty jíbícpi tí tuñ.

¹³ Ích je' tí njayıjp'atyích ya naaxhuiñ, etz ích je' cogixíhuamb, tím jadu'n nej je letra A chondägy ma je alfabeto etz je letra Z ycogixíy ma je alfabeto. Ích tí nyajtzondacyích je naaxhuiñ etz nyajcixípyích.

¹⁴ Jotcuje ajcxy pínjaty tí ypocyñíhuäch, jadu'n nipaady nej ajcxy yhuít tí pujcixy e mïd ajcxy yhuít huätzpi. Com tí ajcxy ypocyñíhuaatzcixy, paady jébi jíxcxíxip je ujtz tza'm huídibi jugy'ajt yejcpy huídibi ca' ycixípy ytigoyípy ní mína, e jadu'n jébi ytigíy ma je jemybí Jerusaléngajp.

¹⁵ Dios ca' yí' ajcxy cöbígá'ñ ma je jemybí Jerusalén etz hui'míp ajcxy cajppa' tüg'óciy pínjaty huídibi jíbíc-huinma'ñ mïd, pínjaty ca' mibícy Dios, pínjaty míjpidacp huijyjäy yhuinma'ñ brujo yhuinma'ñ, pínjaty ajcxy mígapxtigooyb

midundigooyb töxyjäydijc, pɨnjaty ajcxy jäy yaj'öcp, pɨnjaty ajcxy huindzigɨyb quipychech tzaachech, etz tüg'óciy pɨnjaty tzachnixondacp anɨ ayuc.

¹⁶ ɨch Jesús huɨdibɨ capxp. Tɨ nguexyɨch n'áŋgel ma miich jɨgɨx jada tɨy'ajt capxtɨcxɨpy majaty mɨbɨjcpɨdijc ma tüg tüg cajp. ɨch je' iɨx'ajtp cop'ajtp ma je rey David miɨñ. Etz ɨch je' nmɨj'ap'ajtpyɨch nmɨjteedy'ajtpyɨch je rey David. Jadu'n ɨch ni-paady nej je mɨjmadza' huɨdibɨ yajtijp jayxɨm.

¹⁷ Je Espíritu Santo etz je mɨbɨjcpɨdijc huɨdibɨ jadu'n nipatp nej Cristo ytöxyjɨc ymɨnaangɨxy:

—Min ma Jesucristo.

E pɨn amɨdoo'ijtp ɨch n'ayuc ymɨnáangɨxɨpy:

—Min ma Jesucristo.

E pɨn tzojcp jugy'ajtin huɨdibɨ ca' ycɨxɨpy ytɨgoyɨpy nimɨna, jadu'n nej jɨhuɨy ytɨdzɨyɨi e tzocy jada nɨ, huen miɨñ, e nmöhuɨbyɨch jugy'ajtin, jadu'n nej jɨhuɨy nyajni'ügɨch je nɨ huɨdibɨ jugy'ajtin miɨd e ni ca' mɨmeeñydunɨpy ni jadu'ñyɨ.

¹⁸ Tüg'óciy pɨnjaty amɨdoo'ijtp Dios y'ayuc ytɨy'ajt huɨdibɨ jaybetyɨp ma jada libro, ɨch miich ajcxy nɨmaaybɨch co pɨnjaty jacyaj'anajxp jada ayuc ma jada necy, Dios jac'anaxy möhuɨb tzaachypɨ ayo'n, ca'ydi huɨdi jaybetyɨp ma jada libro.

¹⁹ E pɨn puuhuijtzp hueeni jada Dios y'ayuc huɨdibɨ jaybetyɨp ma jada Dios ylibro, Dios yɨ' jötɨɨb yxɨ huɨdi cojaayɨp ma je jugy'ajt libro. Nañ jadu'n ypuhuidzɨyb huɨdi anajty japaatɨp ma je jemybɨ Jerusaléngajp, huɨdi jada libro ñimɨydacpy.

²⁰ Yɨ Jesucristo huɨdibɨ jada ayuc capxp, yɨ' mɨnamb:

—Ca' ooy jecy njac-huäcxiba'ñich co nhuim-
bidipyich naaxhuiñ jadüg'oc.

Jadu'n jada. Amén. ¡Min, Huindzin Jesús!

²¹ Huen je nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt
tunipy m#d miich ajcxy huídibi m#bijcp. Jadu'n
ngapxycíxyich. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Coatlán **New Testament in Mixe, Coatlán (MX:mco:Mixe,** **Coatlán)**

copyright © 1976 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Coatlán Mixe (Mixe, Coatlán)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Coatlán [mco], Mexico

Copyright Information

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Coatlán

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

4190de74-18ab-52cf-ba4e-5f99ab05892f